

AFM Consumentenmonitor 2023

Q4 | Beleggers

Benjamin Feher, MSc.
Joost Leenen, MSc.
dr. Millie Elsen

8 december 2023

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	2
<u>Beleggers en beleggingsvormen</u>	3
<u>Drijfveren van beleggers</u>	10
<u>Mate van activiteit</u>	17
<u>Risico's en risicopercepties</u>	22
<u>Krijgen en zoeken van informatie</u>	28
<u>Kenmerken van beleggers</u>	33
<u>Duurzaamheid</u>	36
<u>Onderzoeksmethode en steekproefbeschrijving</u>	39

Inleiding

Achtergrond

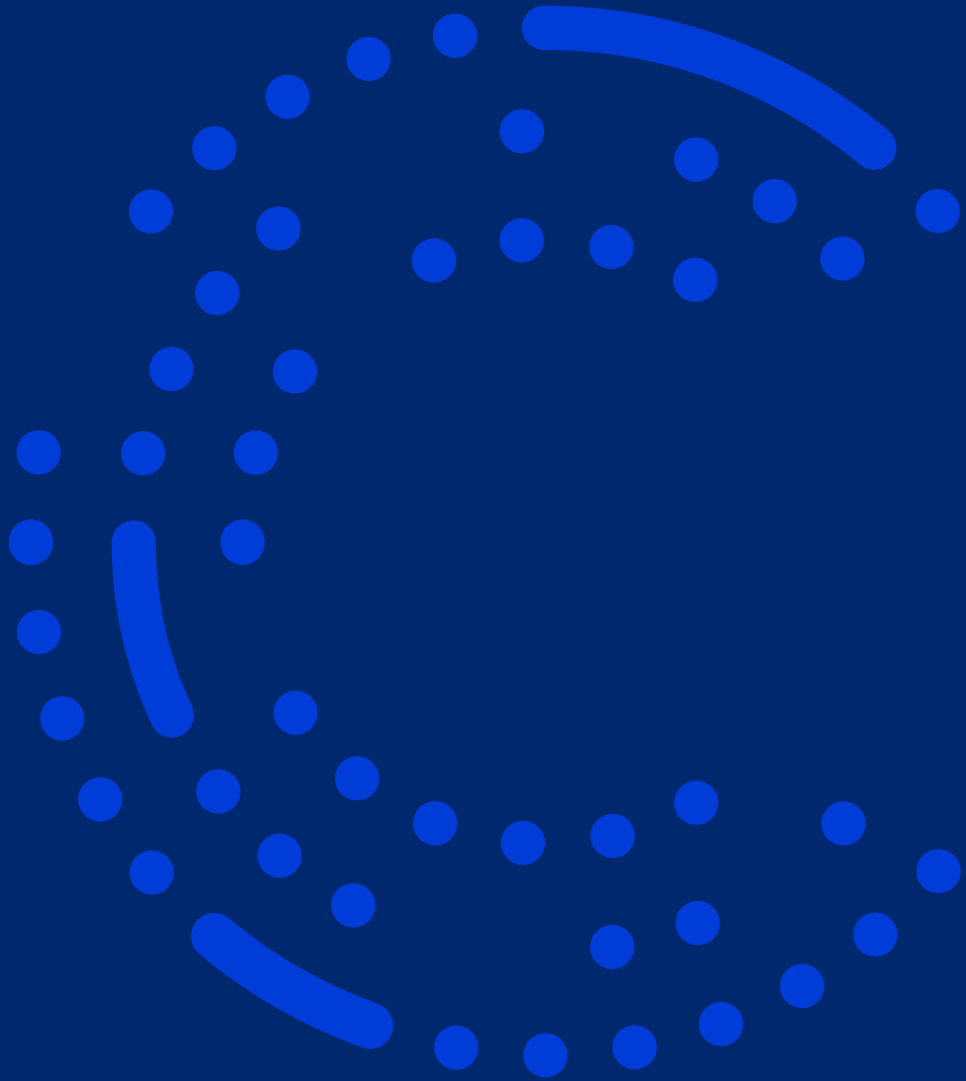
De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedrags-toezichthouder draagt de AFM bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland. De Consumentenmonitor geeft inzicht in ontwikkelingen in het gedrag van consumenten over de tijd. De monitor is in 2004 gestart en wordt sindsdien elk half jaar uitgevoerd onder verschillende doelgroepen.

De primaire doelstellingen van de Consumentenmonitor zijn:

- het beschrijven van het gedrag en de attitudes van financiële consumenten;
- het beschrijven van markt- en productaspecten in de financiële markt.

Leeswijzer

Dit rapport bevat de resultaten van de Consumentenmonitor uitgevoerd in oktober 2023 (Q4 2023) over het deelonderwerp "**Beleggen**". Het veldwerk is uitgevoerd in het online LISS panel tussen 2 en 30 oktober 2023. De vragenlijst is voorgelegd aan een (willekeurige) steekproef van Nederlandse beleggers. De vragenlijst behandelde verschillende onderwerpen, waaronder de vormen waarin men belegt, de drijfveren om te beleggen, de mate van activiteit en risicopercepties. De in de toelichting beschreven verschillen tussen groepen beleggers (zoals leeftijdsgroepen) in dit rapport zijn statistisch significant ($p < 0,05$), tenzij anders vermeld.

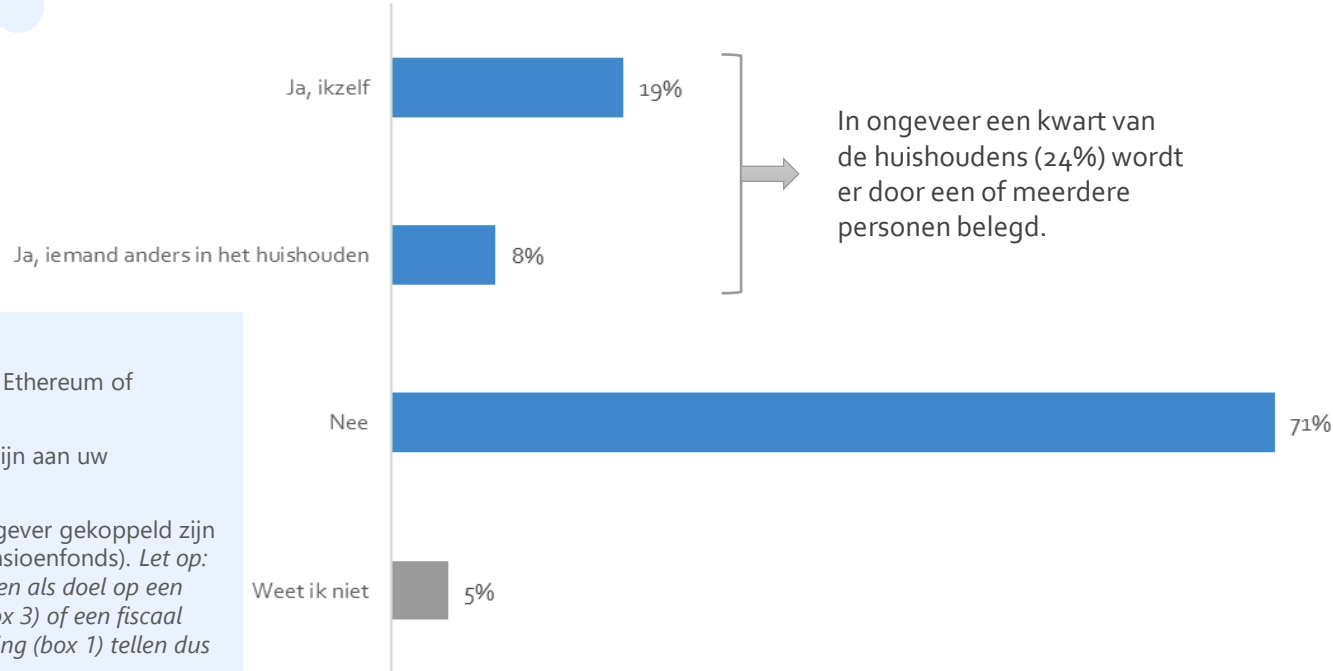

Beleggers en beleggingsvormen

Ongeveer een kwart van de Nederlandse huishoudens heeft beleggingen

Hebt u en/of iemand anders in uw huishouden op dit moment geld belegd in beleggingsfondsen, aandelen, derivaten, obligaties of andere effecten?*

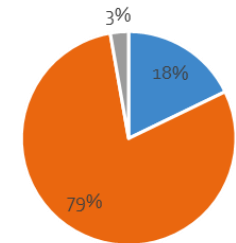
Meerdere antwoorden mogelijk (excl. nee/weet ik niet)

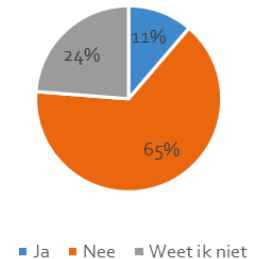
*Hierbij tellen niet mee:

- Cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)
- Beleggingen die gekoppeld zijn aan uw hypotheek
- Beleggingen die via uw werkgever gekoppeld zijn aan uw pensioen (bijv. een pensioenfonds). *Let op: Beleggingen met (extra) pensioen als doel op een gewone beleggingsrekening (box 3) of een fiscaal aantrekkelijke beleggingsrekening (box 1) tellen dus wel mee.*

Hebt u in het verleden ooit geld belegd in beleggingsfondsen, aandelen, derivaten, obligaties of andere effecten?

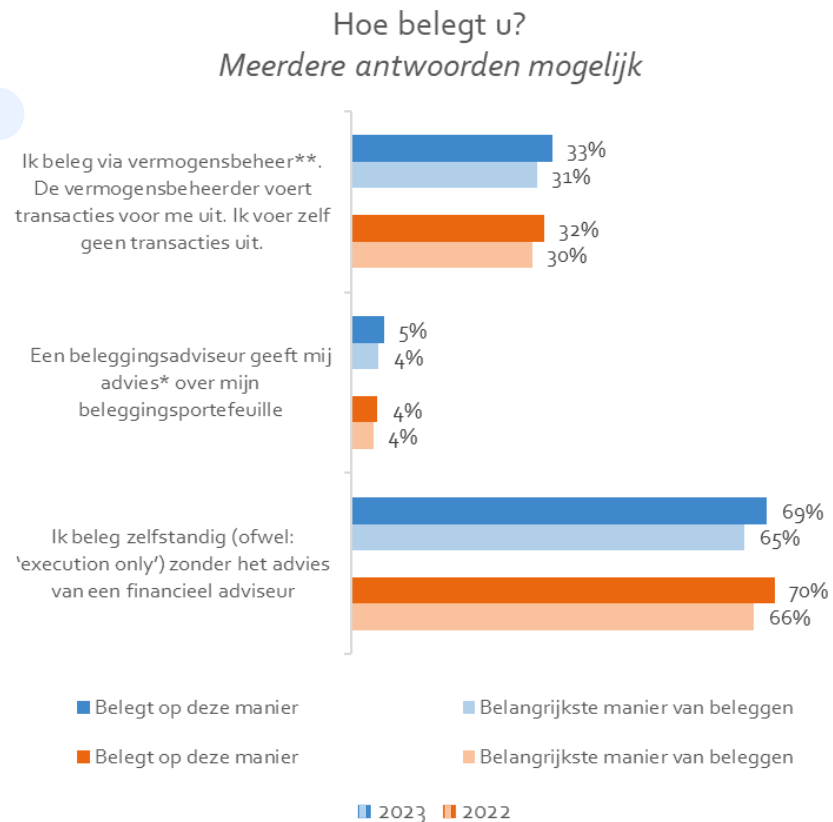

Denkt u in de toekomst geld te gaan beleggen in beleggingsfondsen, aandelen, derivaten, obligaties of andere effecten?

- Ongeveer 1 op de 5 Nederlanders (19%) geeft aan zelf beleggingen te hebben.
- Van de Nederlanders die op dit moment niet zelf beleggen heeft ongeveer een vijfde in het verleden belegd en denkt ongeveer een tiende in de toekomst te zullen gaan beleggen (en een kwart weet het nog niet).

7 op de 10 beleggers geven aan zelfstandig te beleggen

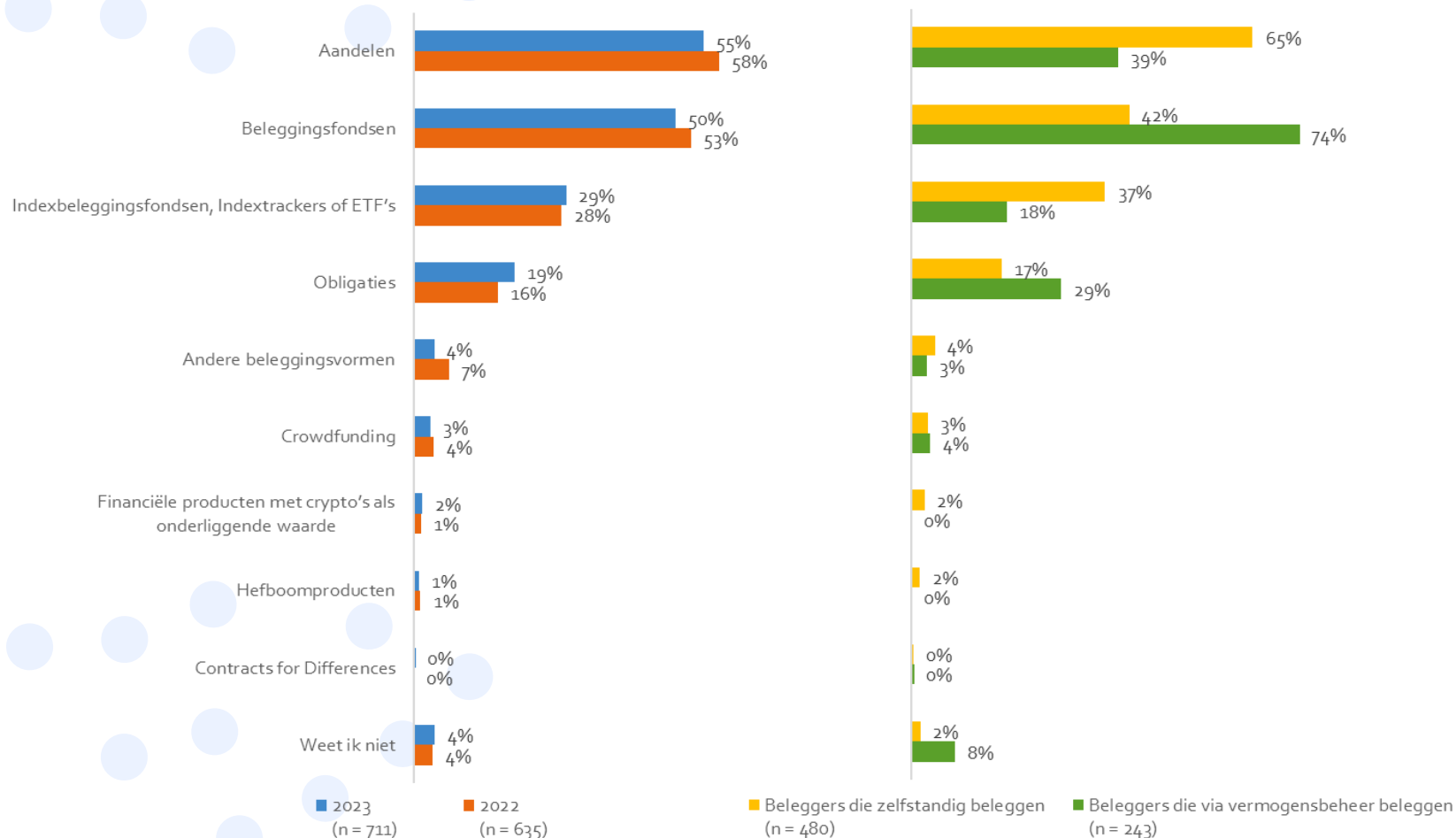
*Een adviseur geeft advies over de te volgen beleggingsstrategie. Op basis van dit advies bepaalt u daarna zelf welke beleggingen u aan- of verkoopt.

**Bij vermogensbeheer worden uw beleggingen beheerd en wordt uw geld belegd in effecten (zoals aandelen, obligaties en opties). U spreekt van tevoren af wat de beheerder precies mag doen. De beheerder is gemachtigd tot een bepaalde grens transacties voor u te doen en beslist vervolgens zelf om effecten te kopen of te verkopen. Pas achteraf vertelt hij u wat hij heeft gedaan.

- De meeste beleggers zeggen op één manier te beleggen (93%).
- 7 op de 10 beleggers geven aan zelfstandig te beleggen. Voor twee derde van de beleggers (65%) is zelfstandig beleggen de belangrijkste manier van beleggen.
- Ongeveer 3 op de 10 beleggers geven aan via vermogensbeheer te beleggen, en ongeveer 1 op de 20 geeft aan te beleggen via een financieel adviseur.
- Er zijn geen significante verschillen in de manier van beleggen vergeleken met 2022.

Aandelen en beleggingsfondsen zijn de meest populaire beleggingsvormen

In welke vormen belegt u (en/of wordt er voor u belegd)?

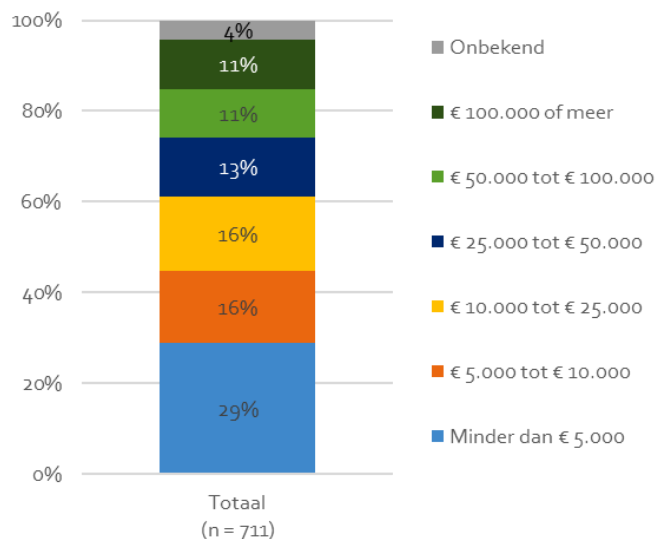
- Aandelen (55%) en beleggingsfondsen (50%) zijn de meest gekozen beleggingsvormen, gevolgd door indexbeleggingsfondsen, indextrackers of Exchange traded funds (29%) en obligaties (19%).
- Beleggers in 2023 geven iets minder vaak aan in andere beleggingsvormen te beleggen (4%) dan beleggers in 2022 (7%; andere verschillen tussen 2022 en 2023 zijn niet significant).
- Aandelen (65%) en indexbeleggingsfondsen (37%) zijn populairder onder zelfstandige beleggers dan onder beleggers die gebruik maken van vermogensbeheer (39% en 18% respectievelijk). Beleggingsfondsen (74%) en obligaties (29%) zijn populairder bij beleggers via vermogensbeheer dan bij zelfstandige beleggers (42% en 17% respectievelijk).

Vraag: In welke vormen belegt u [als men (ook) via vermogensbeheer belegt: en/of wordt er voor u belegd]? Denk bij deze vraag aan **alle** beleggingen die u hebt. Klik hier voor een uitleg van de vormen. Meerdere antwoorden mogelijk.

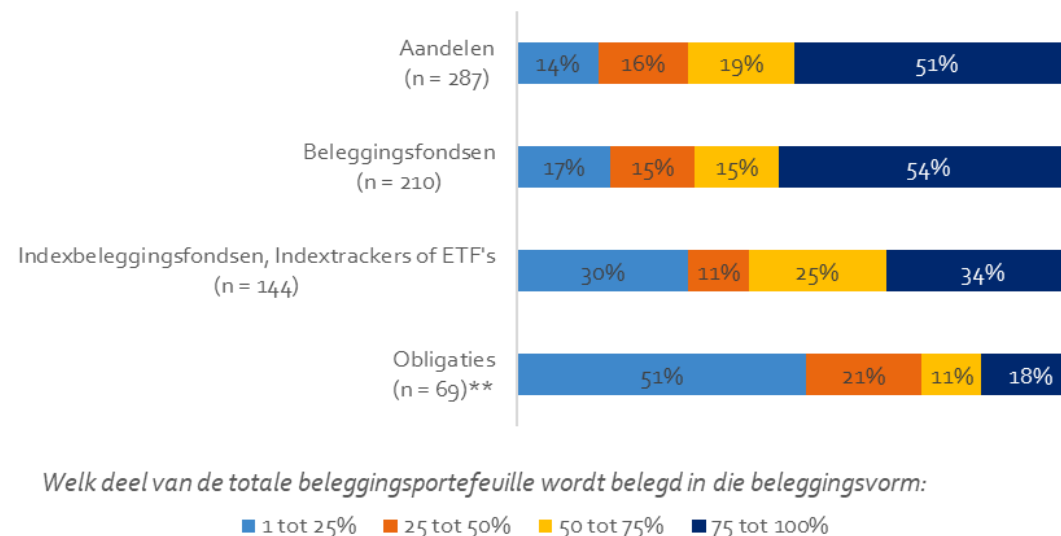
Basis = alle beleggers, 2022: n = 635; 2023: n = 711; zelfstandig beleggers, n = 480; beleggers via vermogensbeheer, n = 243 (beleggers die met advies beleggen niet getoond i.v.m. lage aantal waarnemingen)

3 op de 10 beleggers geven aan beleggingen te hebben met een waarde lager dan € 5.000

Wat is op dit moment de totale waarde van uw beleggingen?*

Mate van spreiding binnen beleggingsportefeuilles van zelfstandige beleggers

- 3 op de 10 beleggers (29%) geven aan dat de totale waarde van hun beleggingen lager is dan €5.000. Ruim een vijfde zegt dat hun beleggingen meer dan € 50.000 waard zijn.
- De figuur rechts toont welk deel van hun totale beleggingsportefeuille zelfstandige beleggers hebben belegd in een bepaalde beleggingsvorm. Bij beleggers die in aandelen beleggen bestaat in ongeveer de helft van de gevallen (51%) de beleggingsportefeuille voornamelijk of volledig uit aandelen (75 tot 100%). Bij beleggers die in obligaties beleggen vormen de obligaties juist vaak slechts een klein deel van de beleggingsportefeuille.

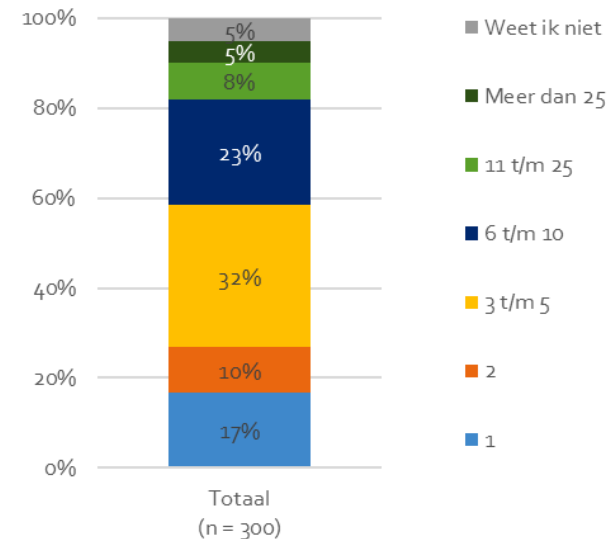
Vraag (links): Wat is op dit moment de totale waarde van uw beleggingen? *Hierbij tellen niet mee: (1) cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins), (2) beleggingen die gekoppeld zijn aan uw hypotheek, (3) beleggingen die via uw werkgever gekoppeld zijn aan uw pensioen (bv. een pensioenfonds; zie pagina 4 voor verdere toelichting). Vraag (rechts): Als u de totale waarde van de beleggingen die u zelfstandig belegt op 100% stelt, welk deel (in procenten) belegt u dan in...

Basis (figuur links) = alle beleggers, n = 711; Basis (figuur rechts) = beleggers die zelfstandig beleggen, excl. "weet ik niet", n = 480. **Let op: aantal waarnemingen is laag (n < 100).

Ruim een kwart van de zelfstandige beleggers geeft aan in 1 of 2 bedrijven aandelen te hebben

- Zelfstandige beleggers met aandelen hebben aandelen in gemiddeld 10 verschillende bedrijven (mediaan = 4).
- Bijna 3 op de 10 zelfstandige beleggers (27%) geven aan aandelen te hebben in 1 of 2 bedrijven. 1 op de 20 zegt aandelen te hebben in meer dan 25 bedrijven.

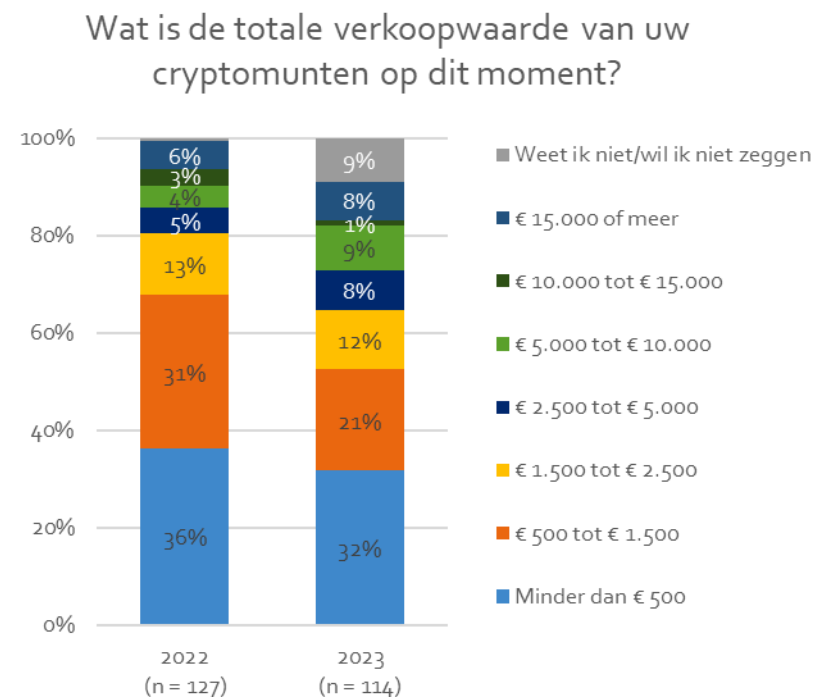
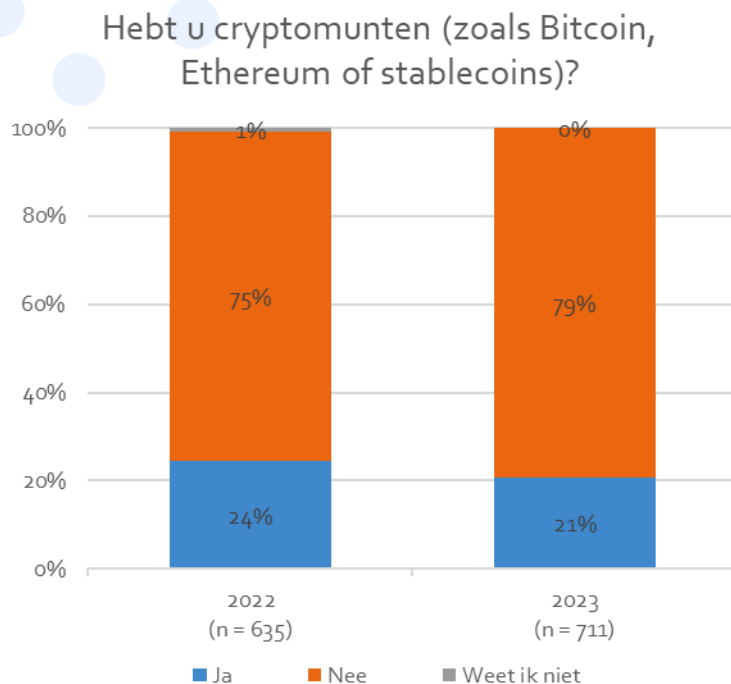
In hoeveel verschillende bedrijven hebt u aandelen?

Vraag: U hebt aangegeven in aandelen* te beleggen. In hoeveel verschillende bedrijven hebt u aandelen? [Denk hierbij alleen aan de beleggingen die u zelfstandig belegt.] Als u het niet precies weet, maak dan een inschatting.

*Een aandeel is een belang in het kapitaal van een vennootschap. De aandeelhouder is dus mede-eigenaar van de onderneming.

Een vijfde van de beleggers heeft ook cryptomunten, meestal met een waarde lager dan € 1.500

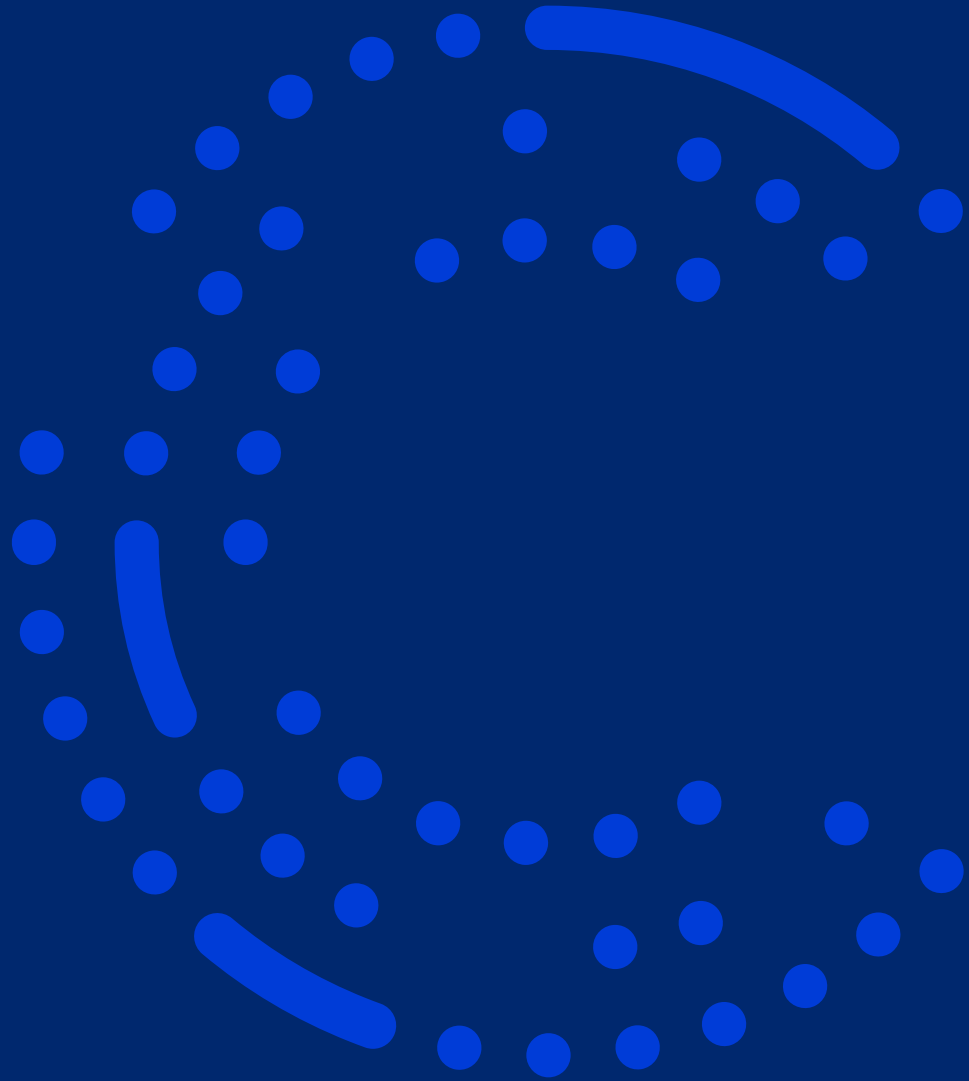
- 1 op de 5 beleggers geeft aan ook cryptomunten te bezitten (21%).¹
- Van de beleggers met cryptomunten zegt ongeveer de helft (53%) dat de waarde op dit moment lager dan € 1.500 is. Ongeveer een derde (32%) geeft aan dat hun cryptomunten op dit moment een waarde vertegenwoordigen van minder dan € 500.
- Vergelijken met 2022 geven in 2023 iets meer beleggers aan dat zij géén cryptomunten hebben (79% vs. 75%). Van de beleggers die wel cryptomunten hebben geeft in 2023 een groter aandeel aan niet te weten of niet te willen zeggen wat de waarde van hun cryptomunten is (1% vs. 9%).

Vraag (figuur links): Hebt u cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)?

Vraag (figuur rechts): Hoeveel is de totale verkoopwaarde van uw cryptomunten op dit moment?

¹ Merk op dat beleggers die alleen cryptomunten bezitten (en geen andere beleggingsvormen) niet in de steekproef zitten.

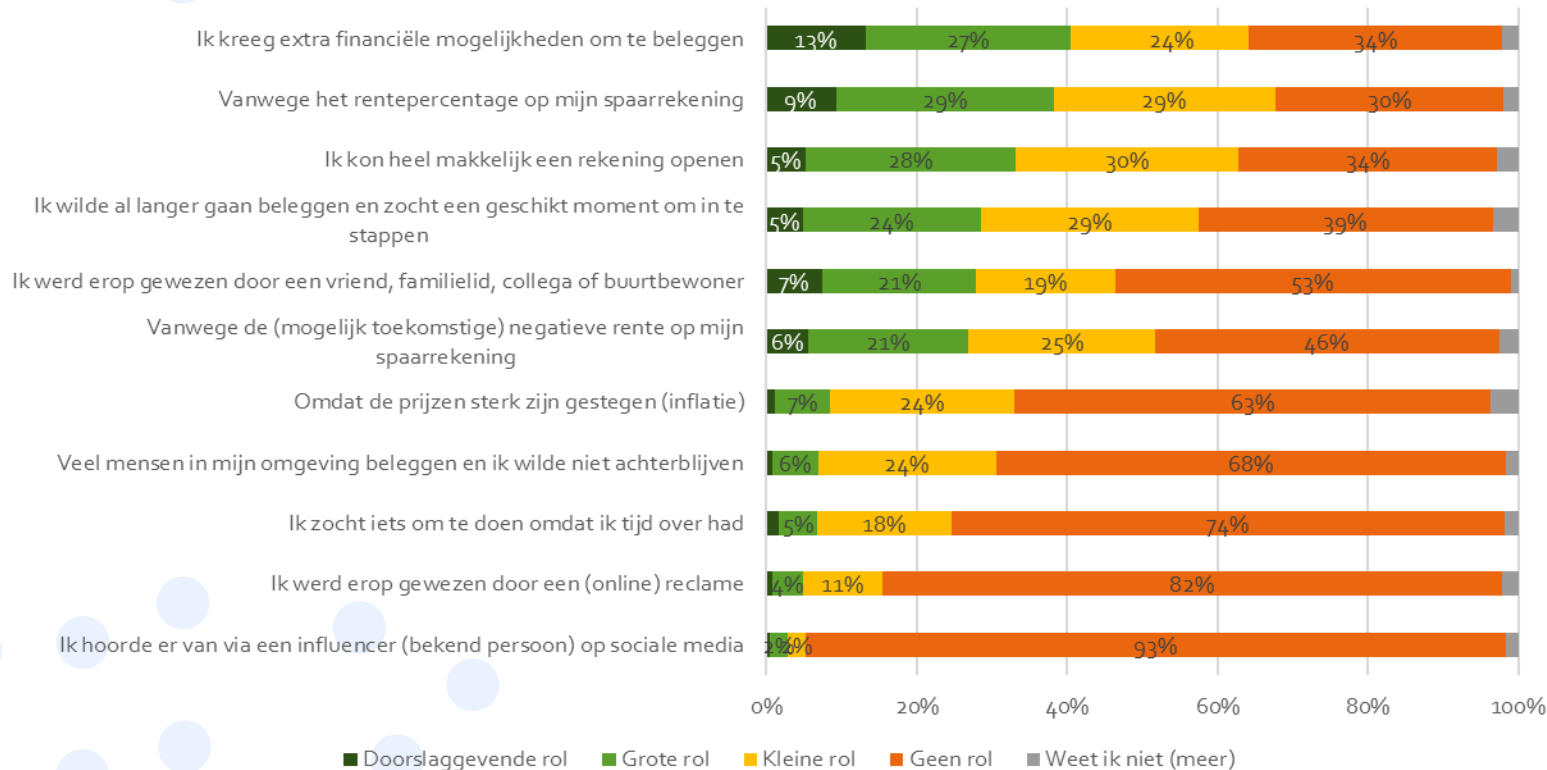
Basis (figuur links) = alle beleggers, n = 711
Basis (figuur rechts) = beleggers met cryptomunten, n = 114

Drijfveren van beleggers

Het krijgen van extra financiële mogelijkheden en lage spaarrente zijn de vaakst genoemde redenen om te beginnen met beleggen

Redenen om te beginnen met beleggen

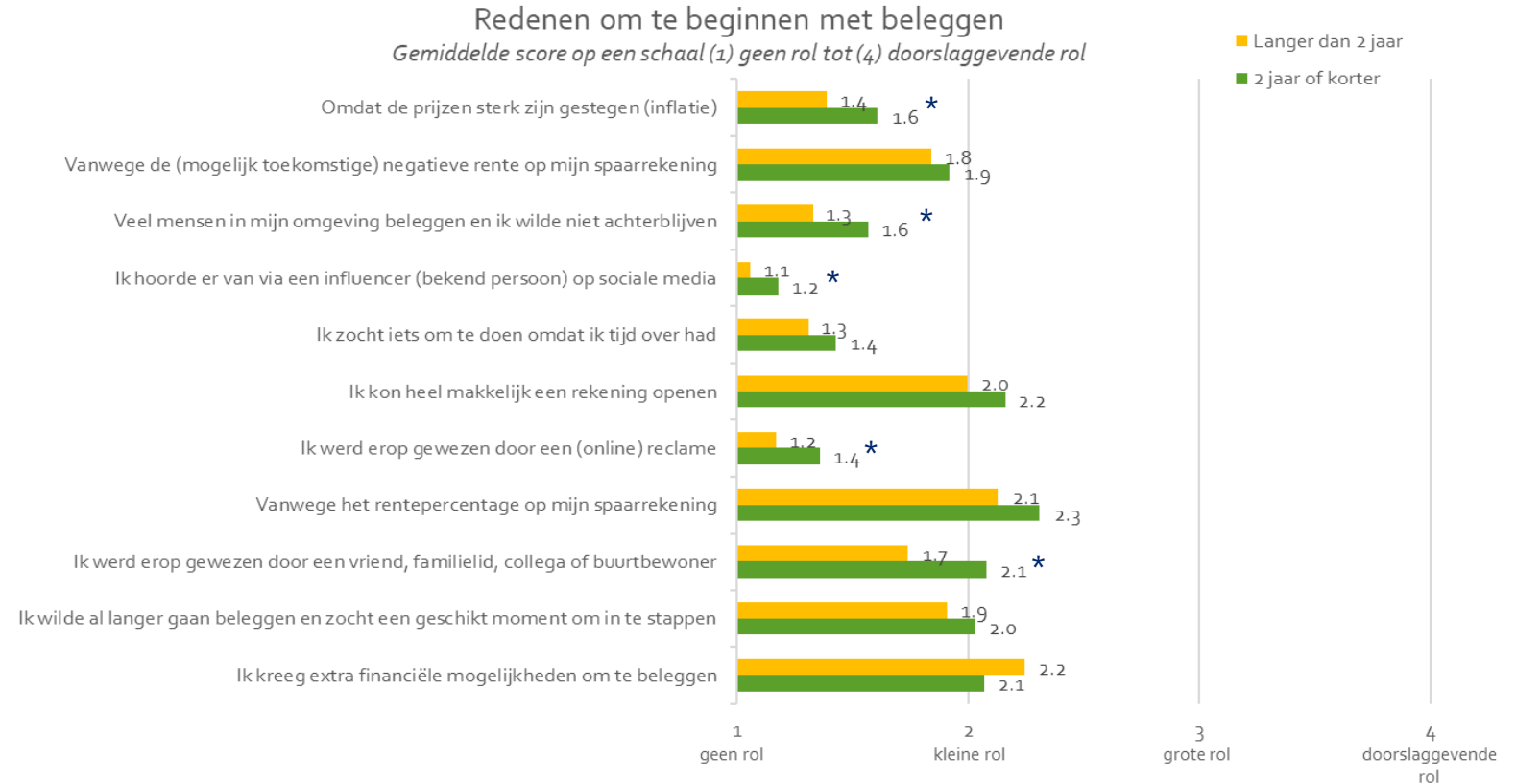
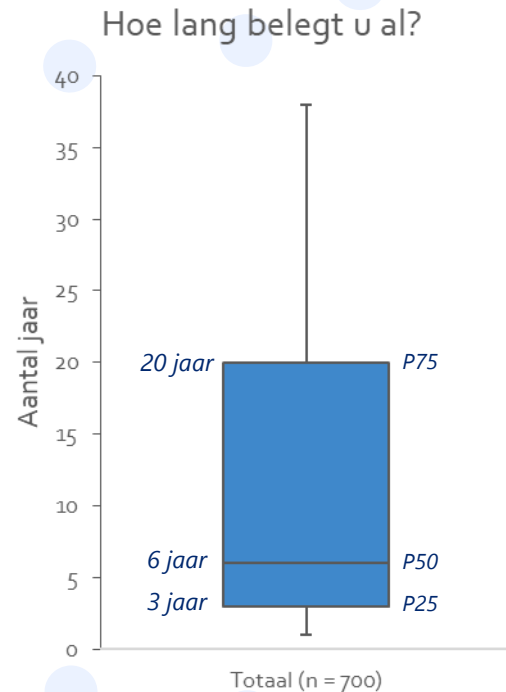

- Voor 4 op de 10 beleggers die weten hoelang zij al beleggen (40%) speelde het krijgen van extra financiële mogelijkheden een grote of doorslaggevende rol in hun keuze om te gaan beleggen. Ook de lage spaarrente stimuleerde bijna 4 op de 10 beleggers om te starten met beleggen (38%).
- Influencers en (online) reclame speelden bij de meeste beleggers *geen* rol in hun keuze om te gaan beleggen.

Vraag: In welke mate hebben onderstaande redenen een rol gespeeld bij uw beslissing om op dat moment te beginnen met beleggen?

Basis = beleggers die weten hoe lang zij al beleggen, n = 700

Lage rentestand was vooral voor nieuwe beleggers reden om te beginnen met beleggen

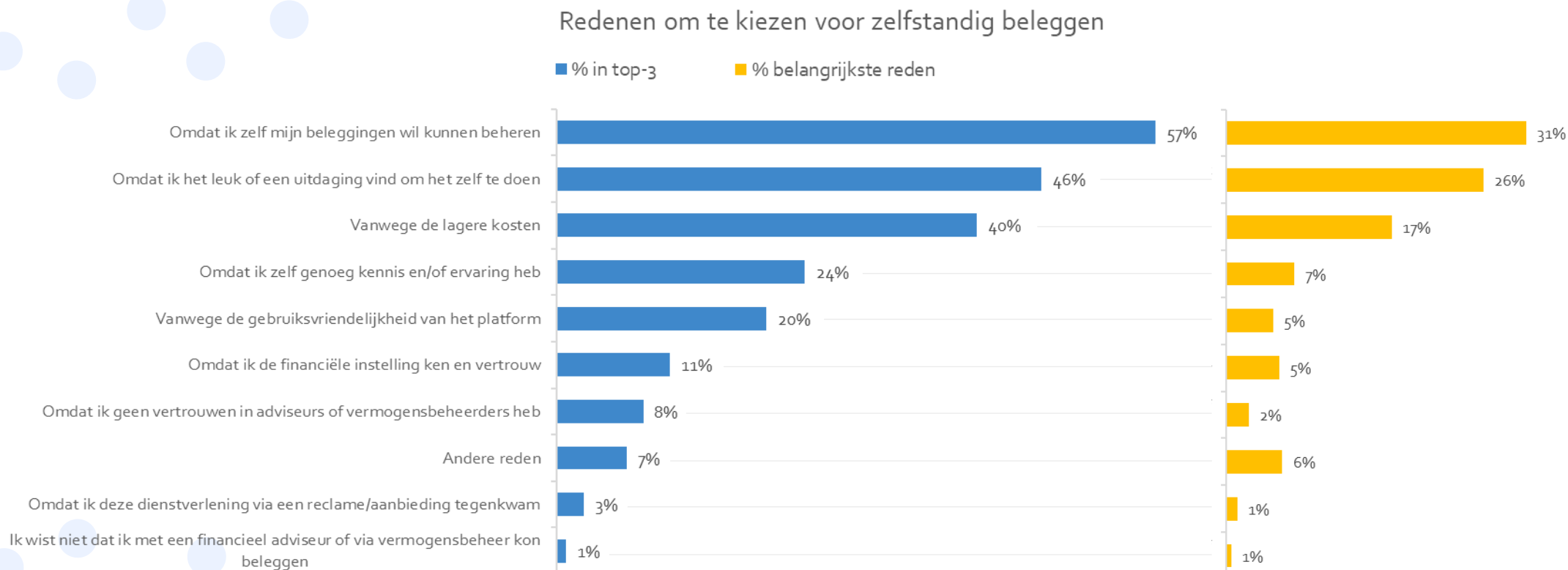
- De helft van de beleggers belegt langer dan 6 jaar (het gemiddelde is 11 jaar).
- Vergeleken met beleggers die langer geleden gestart zijn met beleggen geven beleggers die twee jaar of korter geleden gestart zijn vaker aan dat de inflatie een rol heeft gespeeld in hun keuze om te beginnen met beleggen. Ook lijken zij meer sociale druk te hebben ervaren: ze geven vaker aan dat zij niet wilden achterblijven bij anderen in hun omgeving, dat ze erop gewezen werden door personen uit hun sociale kring, influencers op sociale media of online reclame.

Vraag: In welke mate hebben onderstaande redenen een rol gespeeld bij uw beslissing om op dat moment te beginnen met beleggen?

Basis = beleggers die weten hoe lang zij al beleggen, n = 700

* = significant verschil

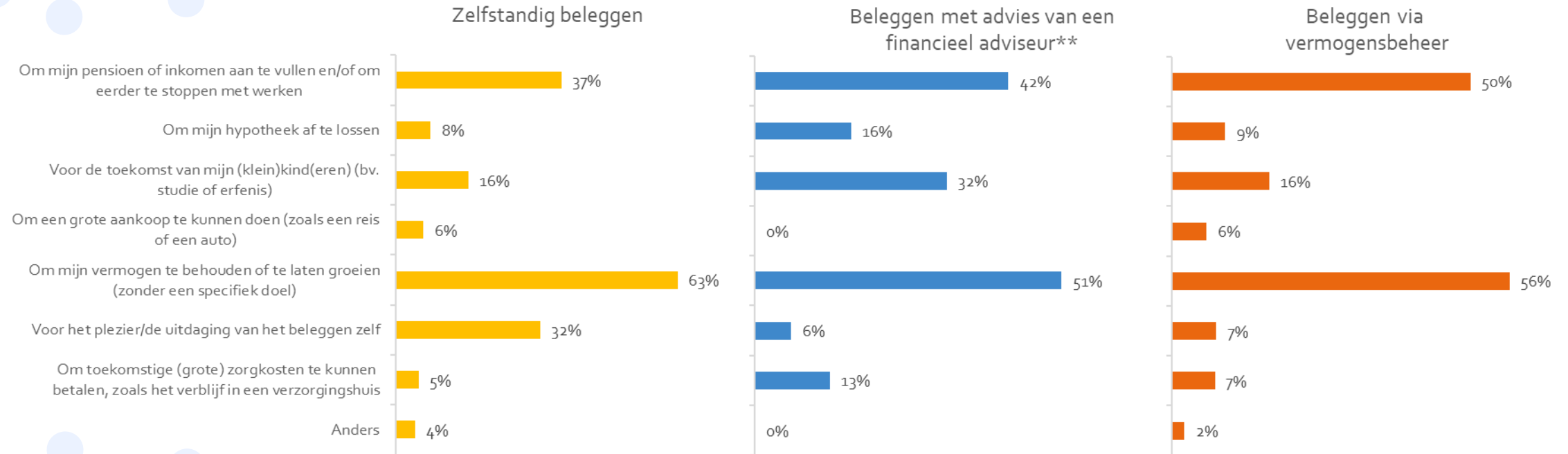
Het zelf kunnen beheren van beleggingen en beleggen leuk of een uitdaging vinden zijn de belangrijkste redenen om te kiezen voor zelfstandig beleggen

- Gemiddeld noemden beleggers die zelfstandig beleggen 2,2 redenen voor hun keuze om zelfstandig te beleggen. Zij noemen het vaakst als reden dat ze hun beleggingen zelf willen kunnen beheren (57%). Andere belangrijke redenen zijn dat ze het leuk of uitdagend vinden dit zelf te doen (46%) en dat de kosten lager zijn (40%). Onbekendheid met overige opties (beleggen via een adviseur of vermogensbeheerder) wordt bijna nooit genoemd (1%).

Vermogensbehoud of -groei is het vaakst genoemde beleggingsdoel

Met welk(e) doel(en) belegt u...?
Meerdere antwoorden mogelijk

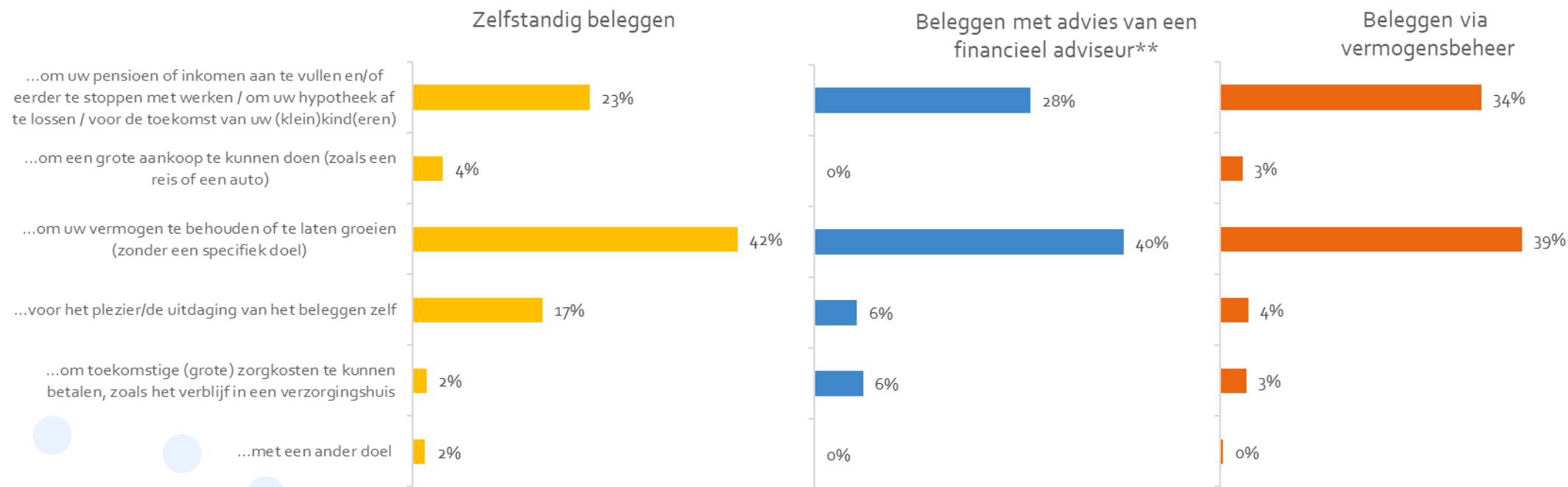

- De meeste beleggers beleggen met vermogensbehoud of -groei als doel, of als aanvulling op het pensioen en/of om eerder te stoppen met werken. Zelfstandige beleggers noemen vermogensbehoud of -groei vaker als beleggingsdoel dan beleggen als aanvulling op het pensioen en/of om eerder te stoppen met werken (63% vs. 37%). Beleggers die via vermogensbeheer beleggen noemen pensioenaanvulling en/of eerder stoppen met werken bijna even vaak als beleggingsdoel (50%) als vermogensbehoud of -groei (56%).
- Zelfstandige beleggers beleggen daarnaast relatief vaak voor het plezier of de uitdaging van het beleggen zelf (32%).

Vermogensbehoud of -groei is over het algemeen het belangrijkste beleggingsdoel van beleggers

Als u de totale waarde van de beleggingen die u [zelfstandig/met advies van een financieel adviseur/via vermogensbeheer] belegt op 100% stelt, welk deel (in procenten) belegt u dan...

Gemiddeld percentage dat met het betreffende doel wordt belegd*

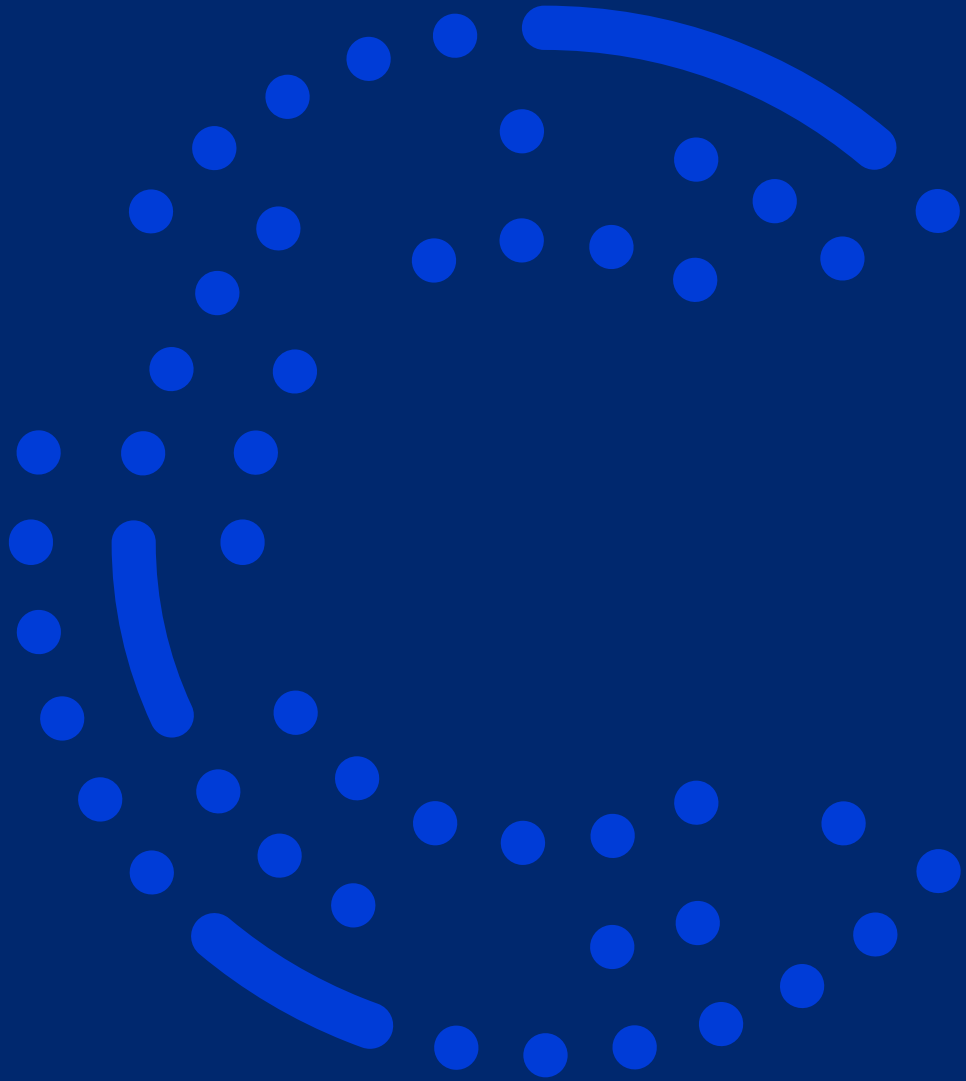
- De meeste beleggers hebben één (zelfstandig: 52%, met advies: 52%, via vermogensbeheer: 55%) of twee (zelfstandig: 23%, met advies: 21%, via vermogensbeheer: 26%) beleggingsdoelen.
- In deze figuren is niet alleen rekening gehouden met óf men het doel heeft, maar ook welk percentage van de totale waarde van de beleggingen met het betreffende doel belegd wordt.

Vraag: Als u de totale waarde van de beleggingen die u met advies van een financieel adviseur belegt op 100% stelt, welk deel (in procenten) belegt u dan...?

*Hierbij zijn ook beleggers die het doel niet hebben (0%) en beleggers die het betreffende doel als enige doel hebben (100%) meegenomen.

Basis = beleggers die zelfstandig beleggen, n = 480; beleggers die beleggen met advies van een financieel adviseur, n = 38; beleggers die via vermogensbeheer beleggen, n = 243

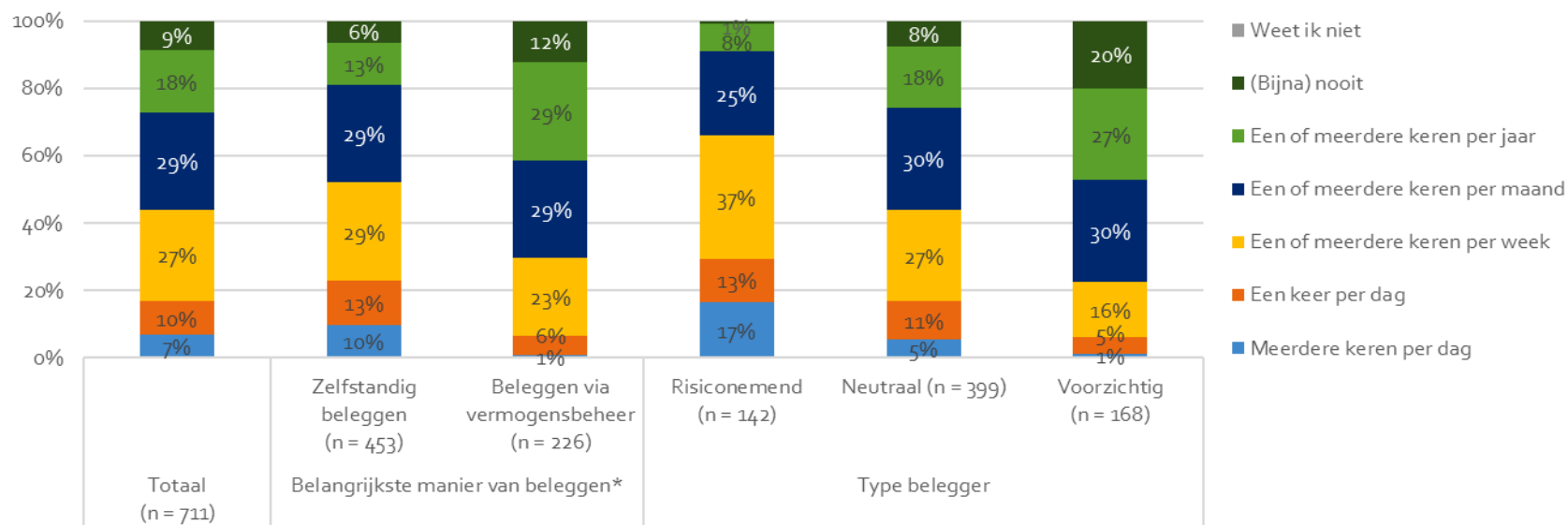
**Let op: het aantal waarnemingen is laag (n = 38)

Mate van activiteit

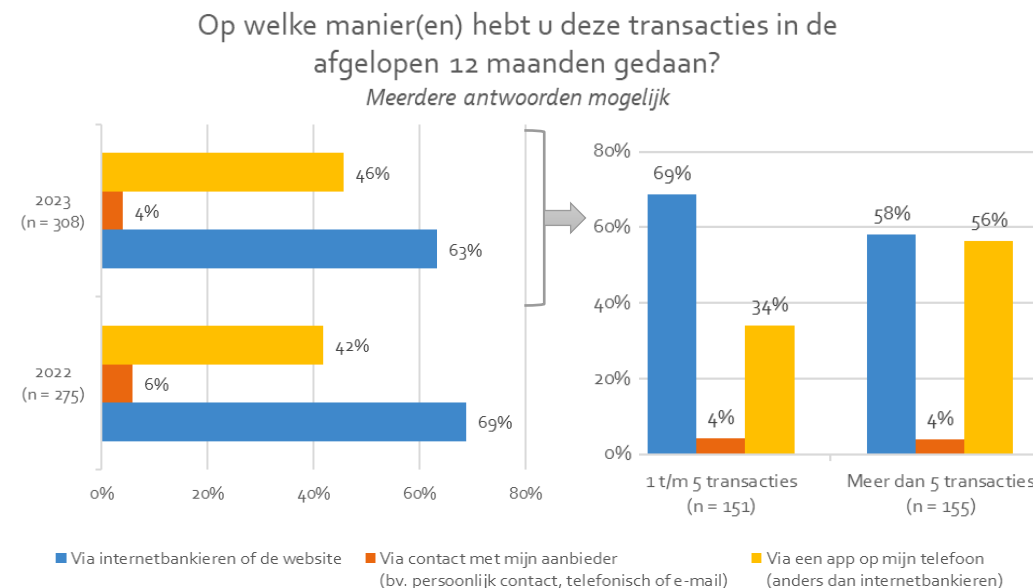
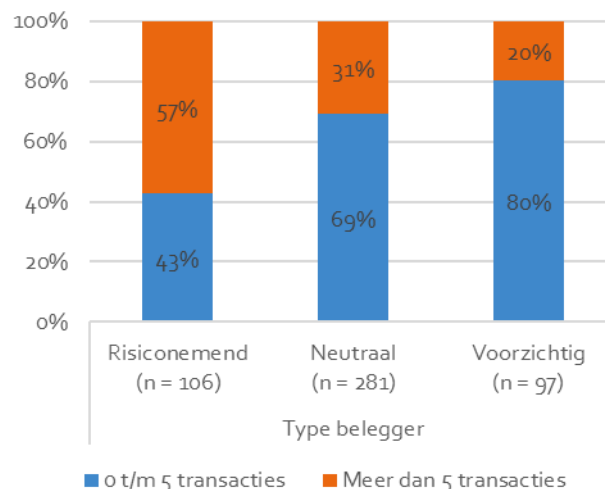
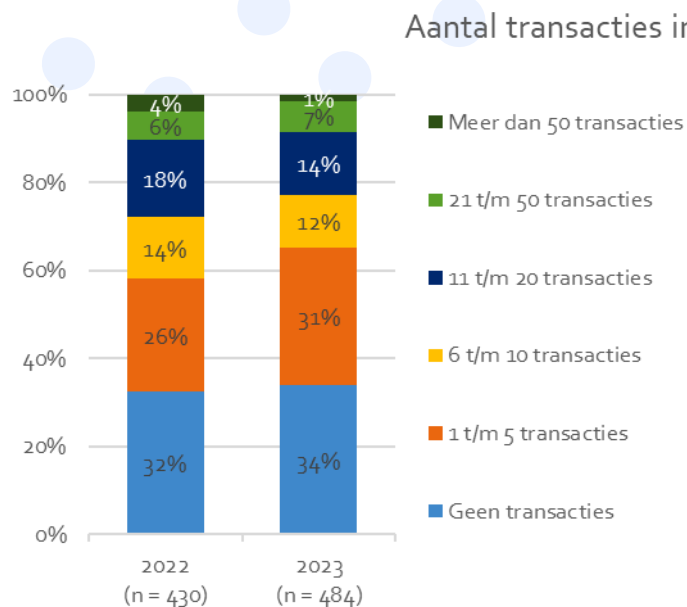
Ruim 4 op de 10 beleggers kijken wekelijks of vaker naar de waarde van hun beleggingen

Hoe vaak kijkt u gemiddeld naar de waarde van uw beleggingen?

- Ruim 4 op de 10 beleggers (44%) kijken wekelijks of vaker naar de waarde van hun beleggingen. 1 op de 10 beleggers (9%) kijkt (bijna) nooit naar de waarde van zijn/haar beleggingen.
- Zelfstandige beleggers kijken vaker naar de waarde van hun beleggingen dan beleggers via vermogensbeheer.
- Beleggers die zichzelf als risiconemend omschrijven kijken vaker naar de waarde van hun beleggingen dan beleggers die zichzelf als voorzichtig zien.

Twee derde van de beleggers zegt het afgelopen jaar maximaal vijf transacties te hebben uitgevoerd

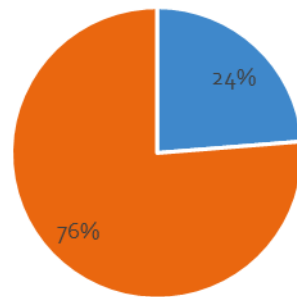
- Beleggers deden naar eigen zeggen het afgelopen jaar gemiddeld 8 aan- en/of verkopen (mediaan = 3 transacties). Een derde van de beleggers (32%) geeft aan het afgelopen jaar geen enkele transactie te hebben uitgevoerd.
- Risiconemende beleggers deden meer transacties dan voorzichtige beleggers. Onder de risiconemende beleggers zeggen bijna 6 op de 10 het afgelopen jaar meer dan 5 transacties te hebben gedaan; onder voorzichtige beleggers geldt dit voor 2 op de 10.
- De manier waarop beleggers transacties hebben uitgevoerd is niet significant veranderd ten opzichte van 2022. De meeste beleggers voerden transacties uit via internetbankieren of de website.
- Beleggers die meer dan 5 transacties uitvoerden, deden dit vaker via een app (anders dan internetbankieren) (56%) dan beleggers die minder transacties uitvoerden (34%).

Vraag (links en midden): Hebt u in de afgelopen 12 maanden een of meerdere transacties (aan- en/of verkopen) uitgevoerd? Denk hierbij aan alle transacties die u zelf hebt gedaan (met of zonder adviseur). Transacties die u hebt gedaan via vermogensbeheer tellen niet mee. Vraag (rechts): Op welke manier(en) hebt u deze transacties in de afgelopen 12 maanden gedaan?

Basis = beleggers die zelfstandig beleggen en/of beleggen met advies, die weten of/hoeveel transacties ze gedaan hebben, 2022: n = 430; 2023: n = 484 (figuur links/midden); die transacties gedaan hebben en het aantal weten, 2022: n = 275, 2023: n = 308 (figuur rechts)

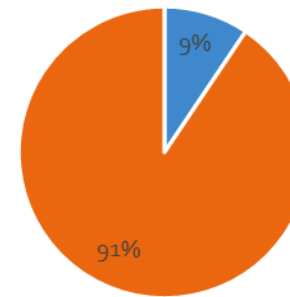
Een kwart van alle beleggers heeft weleens gehoord van autotrading of copytrading

Hebt u weleens van 'autotrading' of 'copytrading' gehoord?

■ Ja ■ Nee

Hebt u weleens gebruik gemaakt van 'autotrading' of 'copytrading'?

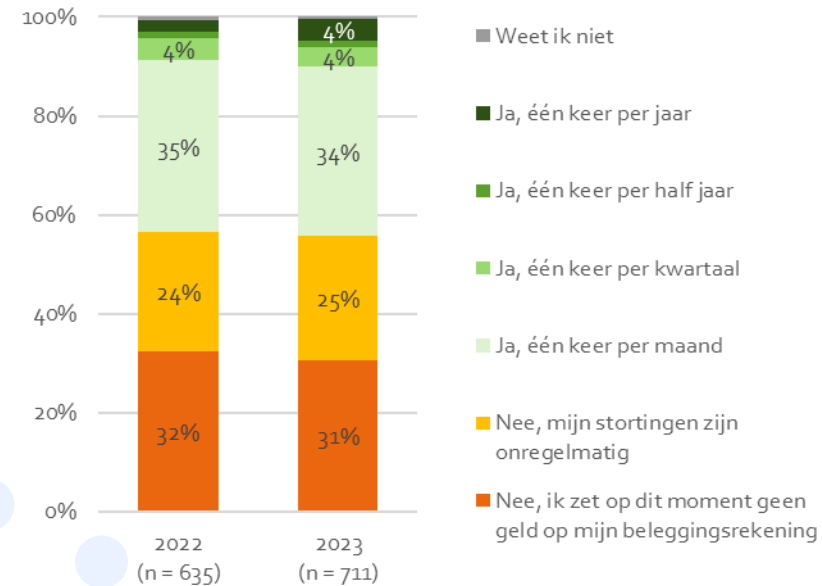
■ Ja ■ Nee

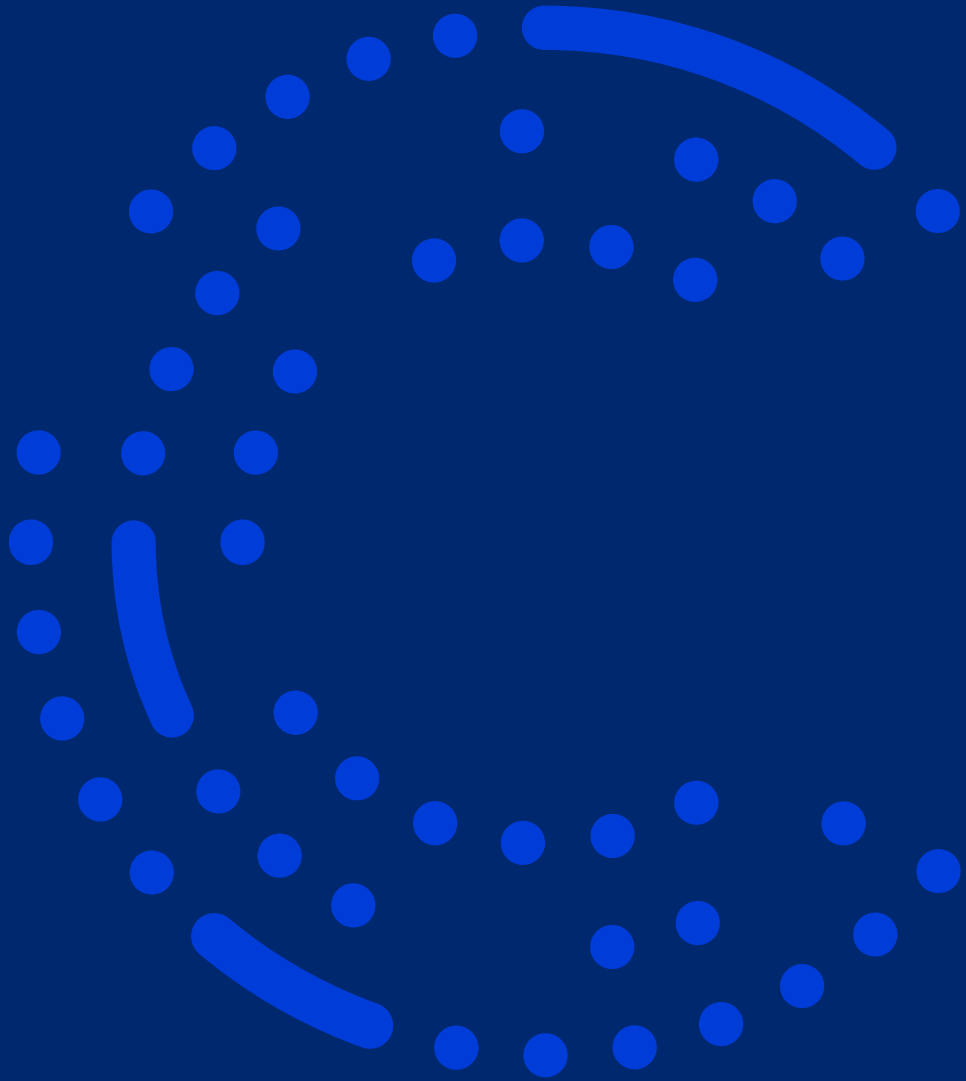
- Een kwart van alle beleggers (24%) geeft aan weleens te hebben gehoord van autotrading of copytrading.
- Van de beleggers die aangeven van autotrading of copytrading te hebben gehoord, heeft ongeveer een tiende hier ook weleens gebruik van gemaakt.

Ruim 4 op de 10 beleggers storten regelmatig een bepaald bedrag op hun beleggingsrekening

- Ruim 4 op de 10 beleggers (44%) zetten regelmatig een bepaald geldbedrag op hun beleggingsrekening; meestal eens per maand (34%).
- Een kwart van de beleggers (25%) geeft aan wel te storten, maar niet met regelmaat. 3 op de 10 (31%) zetten (op dit moment) geen extra geld op hun beleggingsrekening.
- Er zijn geen significante verschillen vergeleken met beleggers in 2022.

Zet u regelmatig een bepaald geldbedrag op uw beleggingsrekening?

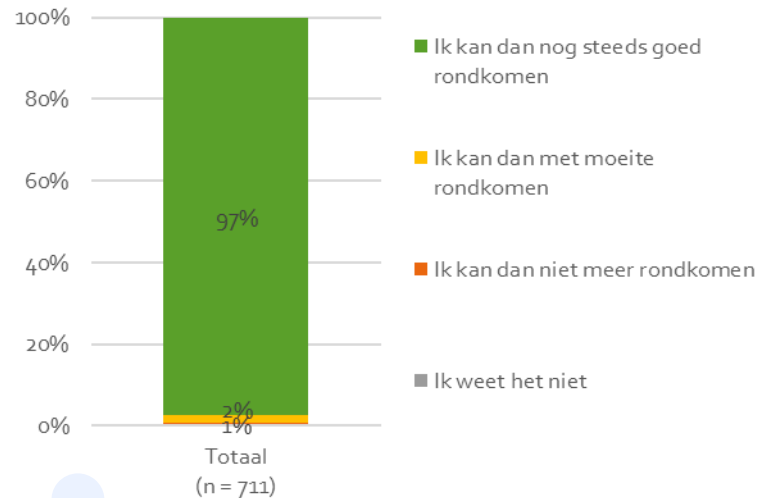

Risico's en risicopercepties

Bijna alle beleggers geven aan dat zij bij een waardedaling van hun beleggingen met 25% nog steeds goed kunnen rondkomen

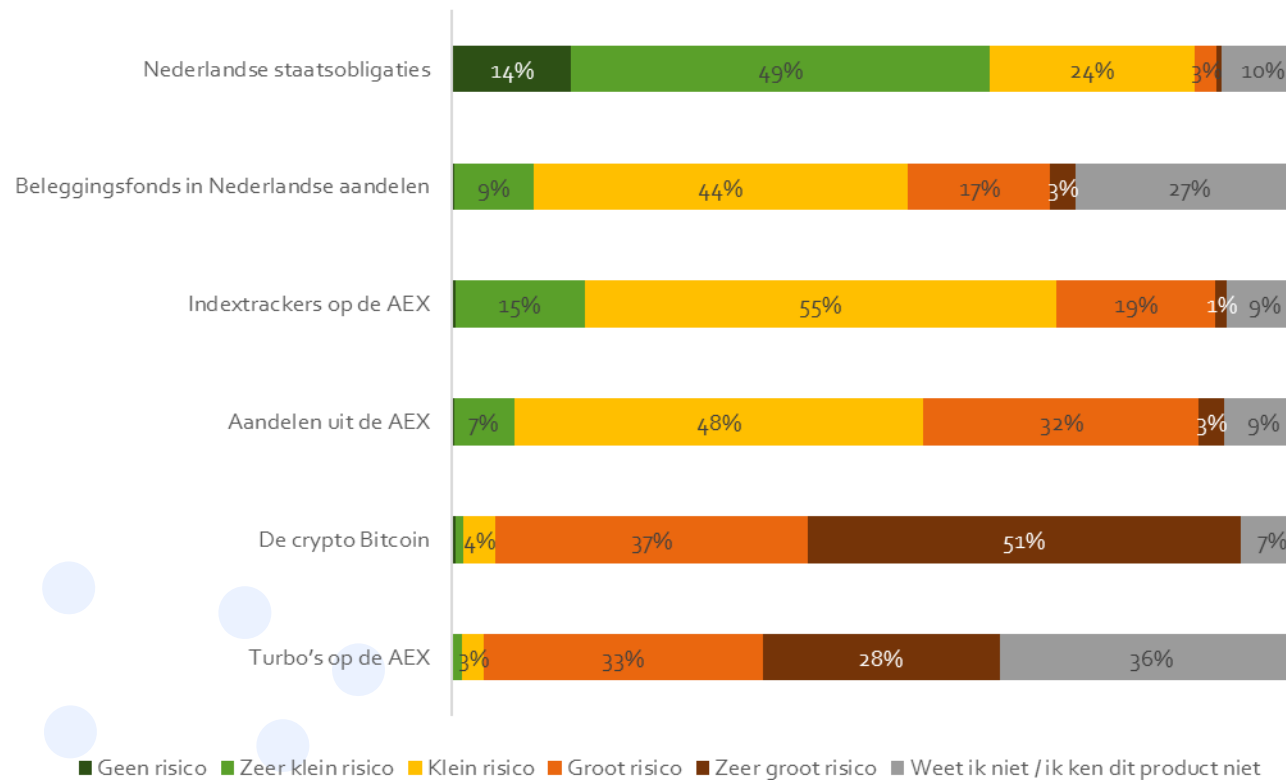
Stel dat komend jaar de waarde van uw beleggingen met 25% daalt. Kunt u dan nog rondkomen?

- De overgrote meerderheid van de beleggers (97%) geeft aan dat zij nog steeds goed zouden kunnen rondkomen wanneer de waarde van hun beleggingen met 25% zou dalen. Een kleine groep (2%) geeft aan dat zij in dat geval met moeite zouden kunnen rondkomen (en 1% weet het niet).

Er zijn grote verschillen in risicopercepties tussen beleggingsvormen

Kunt u per belegging aangeven hoe groot u het risico schat dat iemand die daarin belegt een (groot) deel van zijn inleg kwijtraakt?

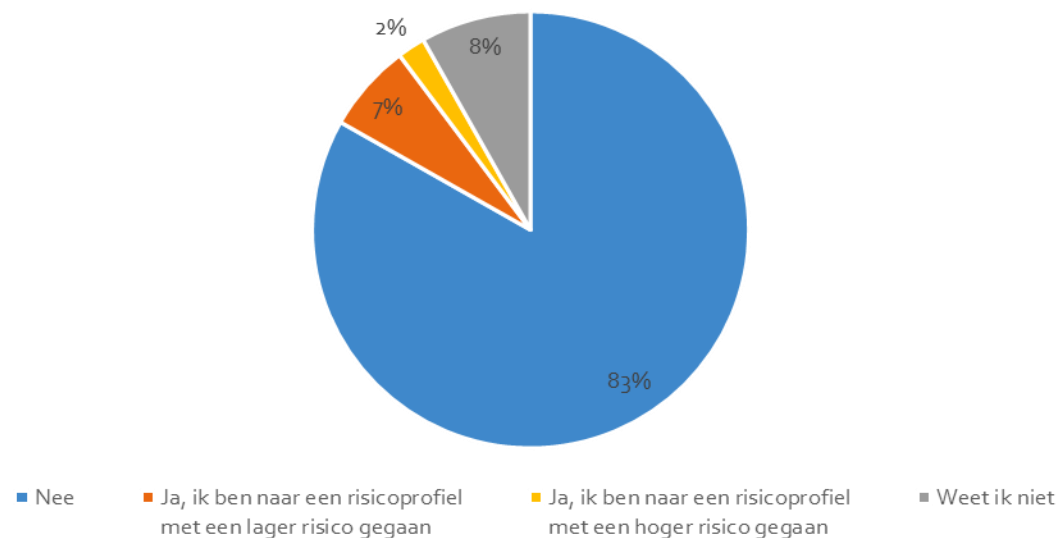
- Nederlandse staatsobligaties worden door zelfstandige beleggers met afstand als minst risicovolle beleggingsvorm gezien. Bijna twee derde van de zelfstandige beleggers denkt dat investeren in deze beleggingsvorm geen of een zeer klein risico met zich meebrengt.
- Investeren in Bitcoin wordt gemiddeld als het meest risicovol gezien: bijna 9 op de 10 zelfstandige beleggers schatten het risico dat iemand die in Bitcoin belegt een (groot) deel van zijn inleg kwijtraakt groot of zeer groot in.¹
- Ruim een derde van de beleggers (36%) is niet bekend met turbo's op de AEX of kan de risico's daarvan niet inschatten. Van de beleggers die dat wel kunnen schat de overgrote meerderheid dit product als (zeer) risicovol in.

¹ Merk op dat beleggers die alleen cryptomunten bezitten (en geen andere beleggingsvormen) niet in de steekproef zitten.

Vraag: Kunt u per belegging aangeven hoe groot u het risico schat dat iemand die daarin belegt een (groot) deel van zijn inleg kwijtraakt?

Ruim 8 op de 10 van de beleggers die beleggen via vermogensbeheer geven aan dat hun risicoprofiel het afgelopen jaar niet gewijzigd is

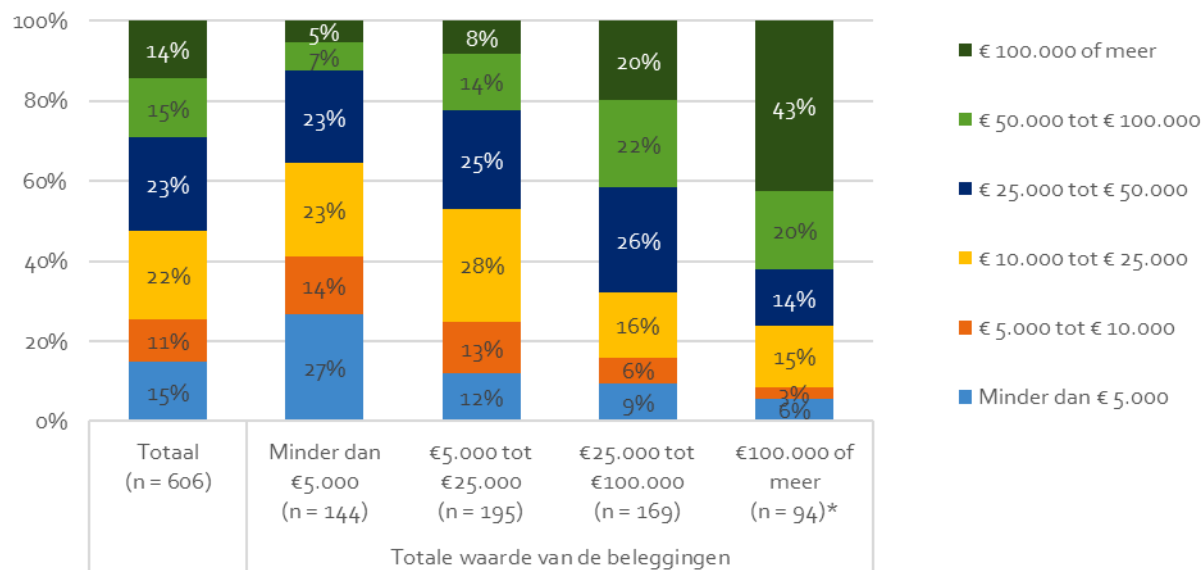
Is uw risicoprofiel het afgelopen jaar gewijzigd?

- Ruim 8 op de 10 van de beleggers die beleggen via vermogensbeheer (83%) geven aan dat hun risicoprofiel afgelopen jaar niet gewijzigd is.
- Van de beleggers die hun risicoprofiel afgelopen jaar wel wijzigden zijn de meesten naar een risicoprofiel met een lager risico gegaan.

Ongeveer 1 op de 7 beleggers geeft aan minder dan € 5.000 spaargeld te hebben

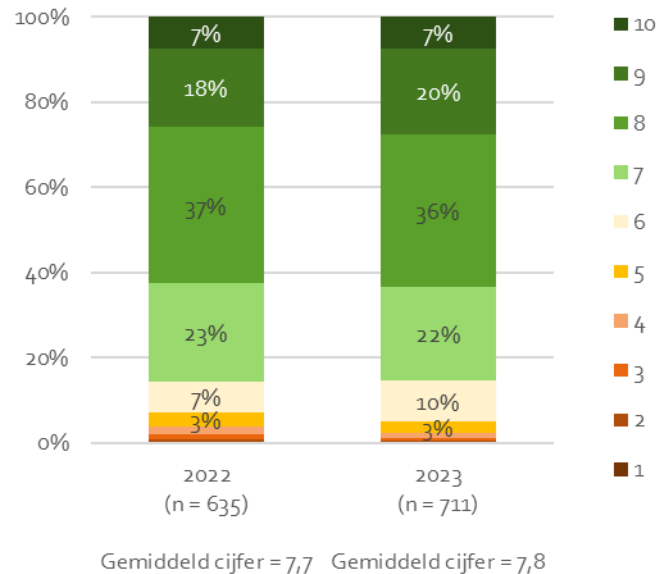
Hoeveel (spaar)geld hebt u in totaal op een betaalrekening, spaarrekening, spaardeposito en in contant geld?

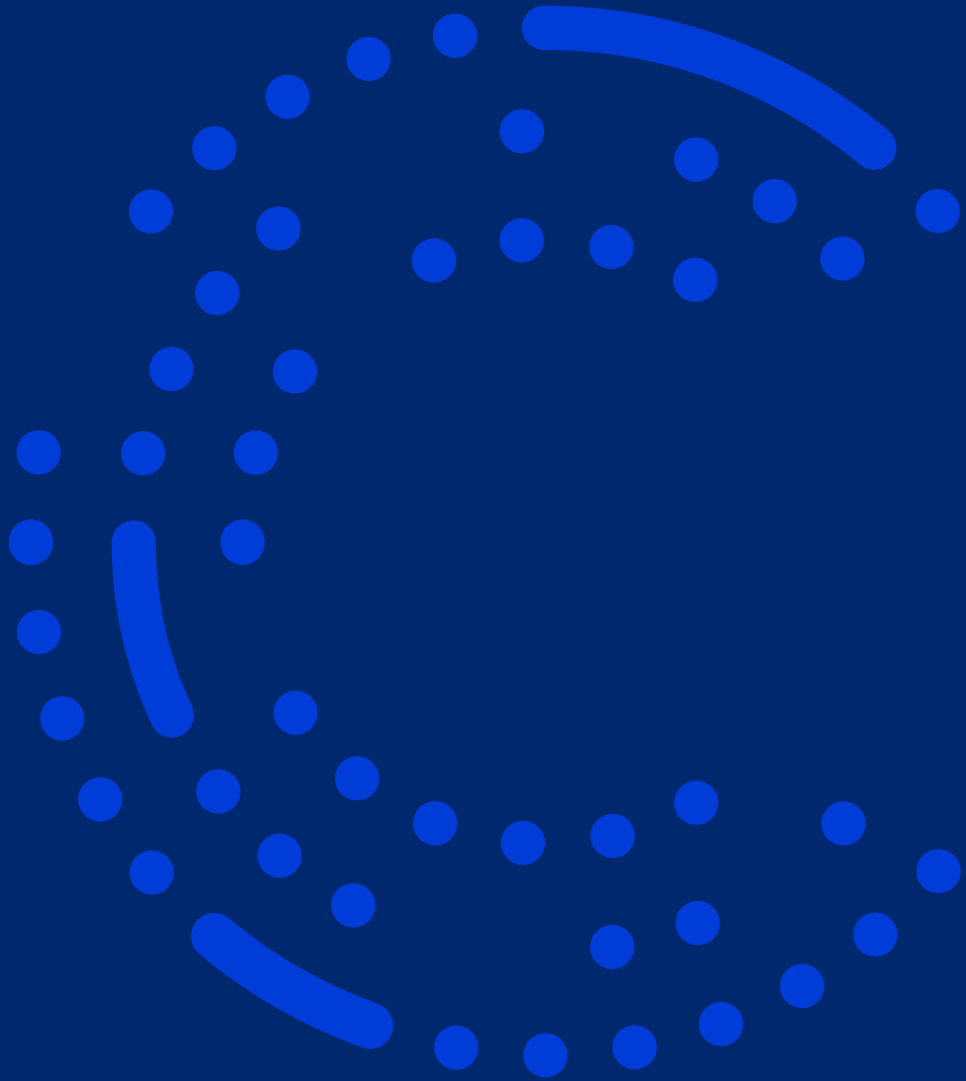
- Van de beleggers die weten/willen zeggen hoeveel spaargeld zij hebben geeft een kwart aan minder dan € 10.000 (spaar)geld te hebben (15% zegt minder dan € 5.000 te hebben). Ongeveer 3 op de 10 beleggers geven aan meer dan €50.000 (spaar)geld te hebben.
- Beleggers met een hogere totale waarde van hun beleggingen hebben gemiddeld ook meer (spaar)geld.

Beleggers geven hun financiële situatie gemiddeld het rapportcijfer 7,8

Welk rapportcijfer zou u op dit moment uw financiële situatie geven?

- In 2023 geven beleggers hun financiële situatie gemiddeld het rapportcijfer 7,8. Dit verschilt niet significant van 2022 (gemiddeld rapportcijfer 7,7).
- 1 op de 20 beleggers (5%) geeft zijn/haar financiële situatie een 5 of lager.

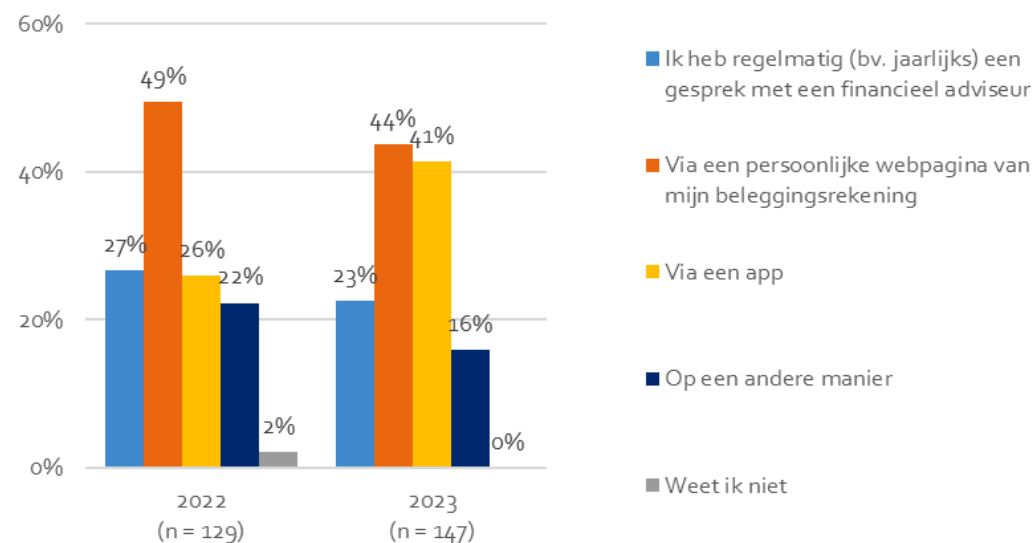
Krijgen en zoeken van informatie

6 op de 10 beleggers via vermogensbeheer geven aan dat hun aanbieder jaarlijks inzicht geeft in de haalbaarheid van hun beleggingsdoel

Maakt uw aanbieder voor u jaarlijks inzichtelijk of uw beleggingsdoel nog haalbaar is?

Hoe krijgt u deze informatie van uw aanbieder?
Meerdere antwoorden mogelijk

- 6 op de 10 beleggers (60%) die via vermogensbeheer beleggen geven aan dat hun aanbieder jaarlijks inzichtelijk maakt of hun beleggingsdoel nog haalbaar is. Volgens ongeveer 1 op de 7 (14%) doet de aanbieder dit niet, en een kwart (26%) weet het niet. Deze bevindingen verschillen niet met die van 2022.
- Ruim 4 op de 10 beleggers van wie de aanbieder jaarlijks inzicht geeft in de haalbaarheid van hun beleggingsdoel krijgen deze informatie via een persoonlijke webpagina (44%) en/of via een app (41%; een significante toename ten opzichte van 2022). Ongeveer een kwart (23%) heeft regelmatig een gesprek met een financieel adviseur.

Vraag (links): Maakt uw aanbieder voor u jaarlijks inzichtelijk of uw beleggingsdoel nog haalbaar is? [Denk bij deze vraag aan uw belangrijkste aanbieder voor vermogensbeheer.]

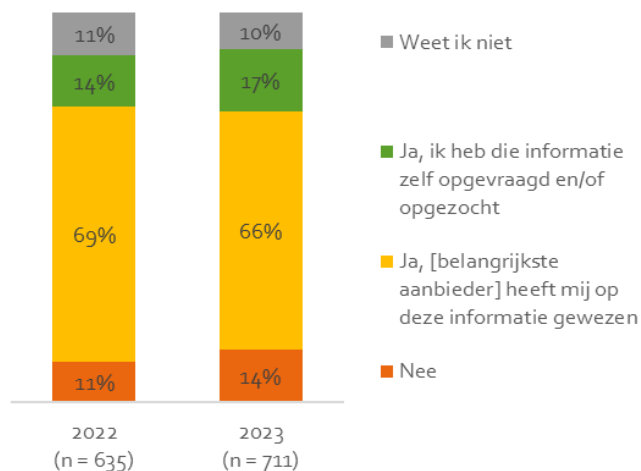
Vraag (rechts): Hoe krijgt u deze informatie van uw aanbieder?

Basis (figuur links) = beleggers die via vermogensbeheer beleggen, 2022: n = 213, 2023: n = 242
Basis (figuur rechts) = beleggers die via vermogensbeheer beleggen, van wie de aanbieder jaarlijks inzichtelijk maakt of het beleggingsdoel nog haalbaar is, 2022: n = 129, 2023: n = 147

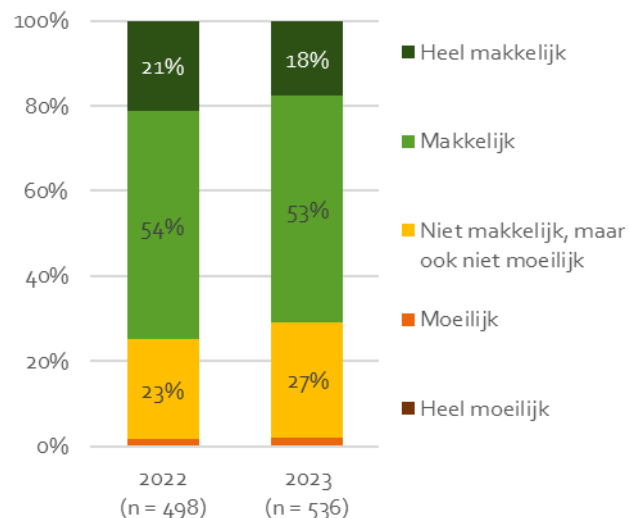
7 op de 10 beleggers die in 2023 informatie zagen over de kosten van beleggen deden niets met de informatie

Hebt u in [2022/2023] informatie over de hoogte van de kosten van beleggen bij [belangrijkste aanbieder] gezien?

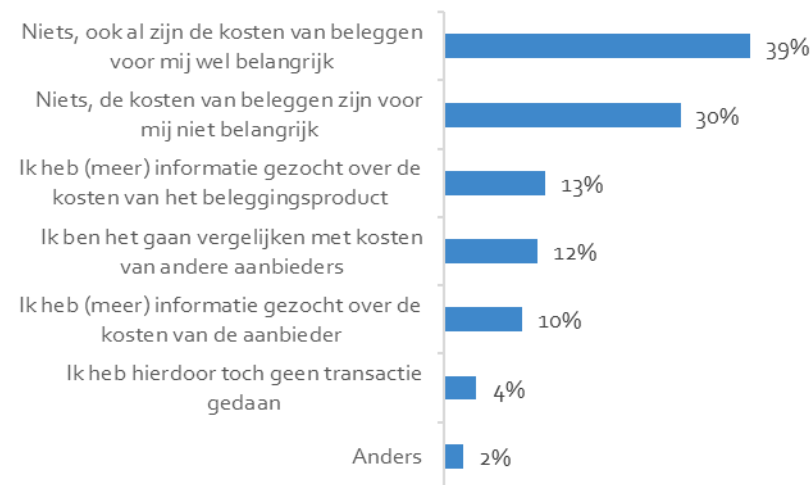
Meerdere antwoorden mogelijk

Hoe makkelijk of moeilijk was de informatie over de kosten te vinden?

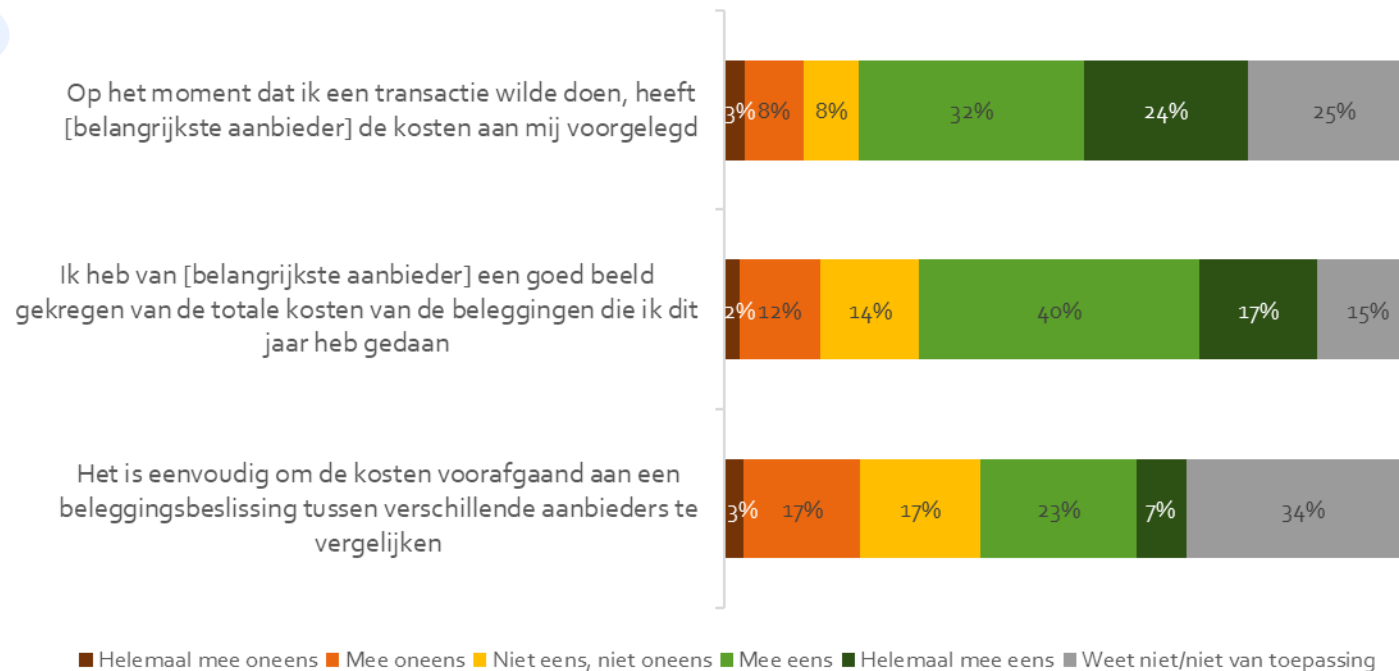

Wat hebt u met de informatie over de kosten van beleggen gedaan?

- Ruim 8 op de 10 beleggers hebben in 2023 informatie over de hoogte van de kosten van beleggen gezien (1 op de 7 niet, en 1 op de 10 weet het niet).
- Twee derde van de beleggers (66%) geeft aan dat hun belangrijkste aanbieder hen op de kosteninformatie heeft gewezen. Een veel kleinere groep (17%) heeft de informatie zelf opgevraagd en/of opgezocht. Er zijn geen significante verschillen vergeleken met 2022.
- Beleggers die informatie over de kosten van beleggen zagen, vonden de informatie over het algemeen makkelijk te vinden (71%). 2% vond de informatie moeilijk te vinden.
- 7 op de 10 beleggers die de informatie zagen deden niets met de informatie. Beleggers die wel actie ondernamen zochten voornamelijk (meer) informatie over de kosten van het beleggingsproduct (13%) of de aanbieder (10%) en/of of vergeleken de kosten van verschillende aanbieders (12%).

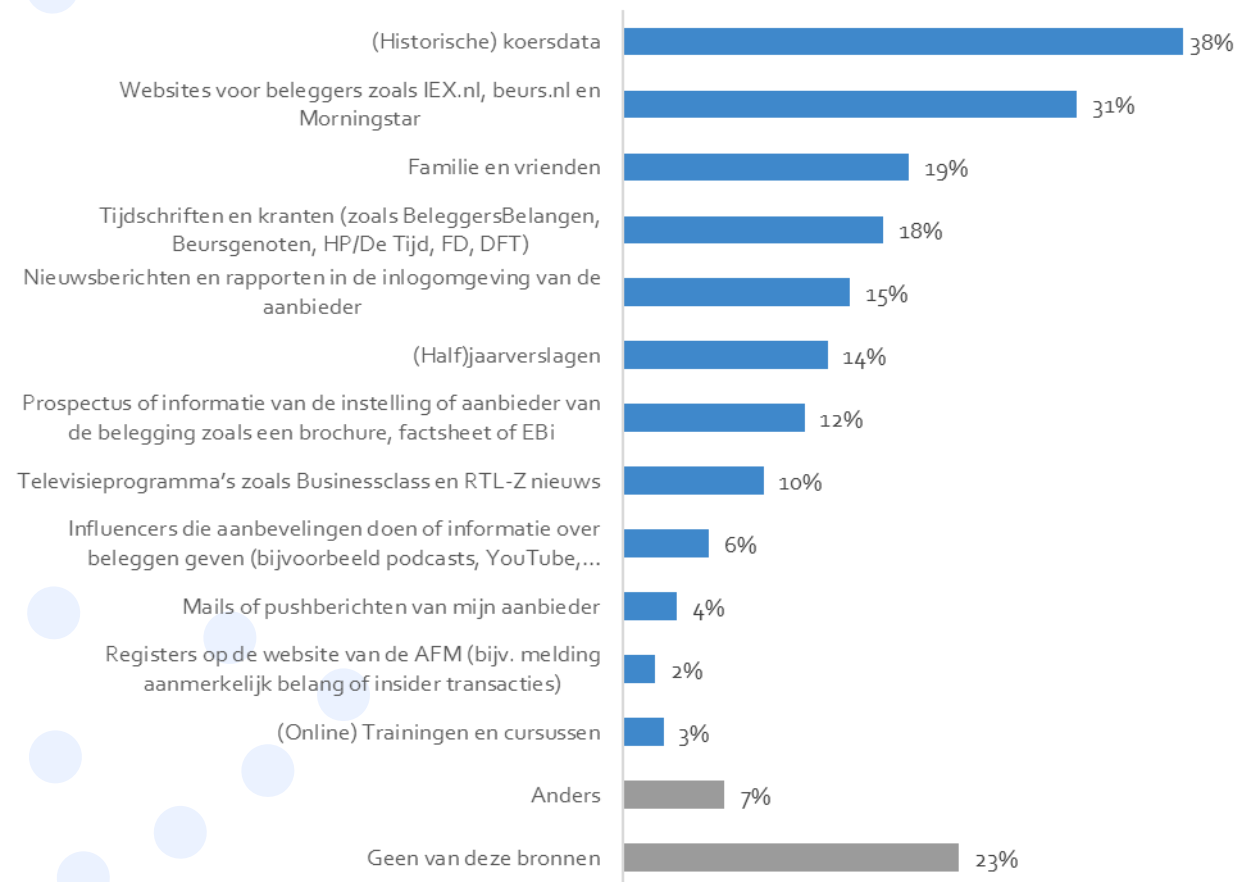
3 op de 10 beleggers die zelfstandig of met advies beleggen en in 2023 kosteninformatie hebben gezien vinden de kosten van verschillende aanbieders makkelijk te vergelijken

- Ruim de helft van de beleggers die zelfstandig of met advies beleggen (die in 2023 informatie over de kosten van beleggen hebben gezien) geeft aan dat hun belangrijkste aanbieder bij een voorgenomen transactie informatie gaf over de kosten (56%). 1 op de 10 beleggers (11%) zegt deze informatie niet te hebben gekregen.
- Bijna 6 op de 10 beleggers (57%) zeggen van hun belangrijkste aanbieder een goed beeld te hebben gekregen van de totale kosten van de beleggingen die zij dit jaar hebben gedaan; 14% geeft aan geen goed beeld te hebben gekregen.
- 3 op de 10 beleggers zijn het eens met de stelling dat het eenvoudig is om, voorafgaand aan een beleggingsbeslissing, de kosten van verschillende aanbieders te vergelijken. 2 op de 10 zijn het hier niet mee eens (een derde weet het niet).

Bij aan- en verkoopbeslissingen maken zelfstandige beleggers vooral gebruik van koersdata en websites voor beleggers

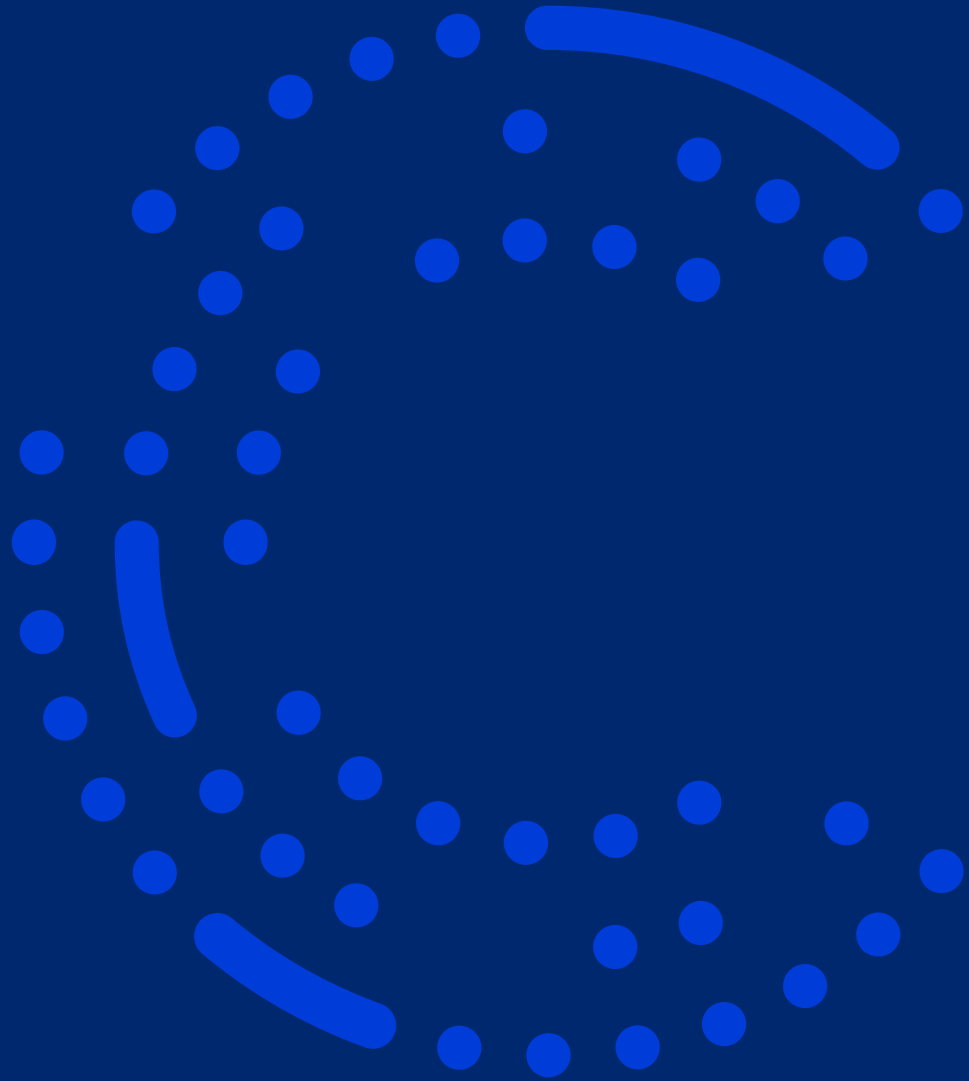
Wat zijn de belangrijkste informatiebronnen waarvan u gebruik maakt bij aan- en verkoopbeslissingen?

- (Historische) koersdata (38%) en websites voor beleggers (31%) zijn de belangrijkste informatiebronnen die zelfstandige beleggers raadplegen bij aan- en verkoopbeslissingen.
- Een kwart van de zelfstandige beleggers (23%) geeft aan geen van de informatiebronnen te gebruiken.

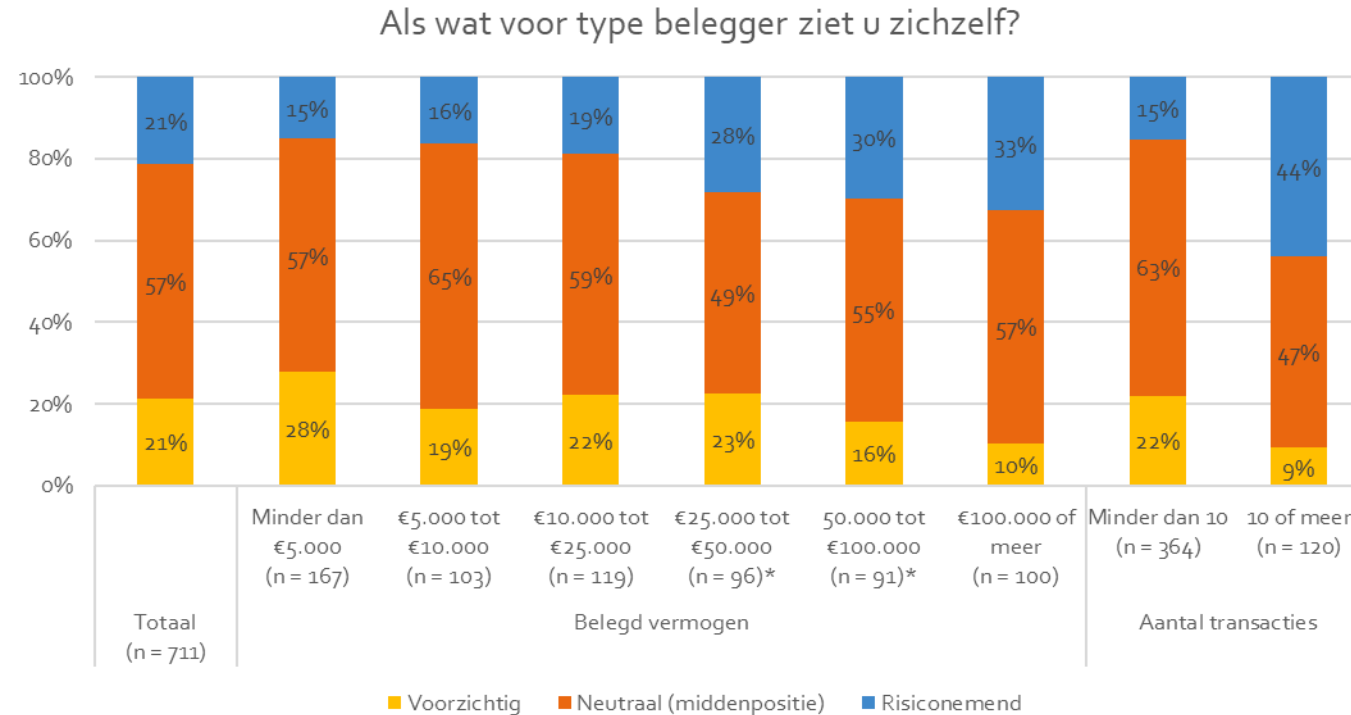
Basis = beleggers die zelfstandig beleggen, n = 480

Vraag: Wat zijn de belangrijkste informatiebronnen waarvan u gebruik maakt bij aan- en verkoopbeslissingen? Meerdere antwoorden mogelijk.

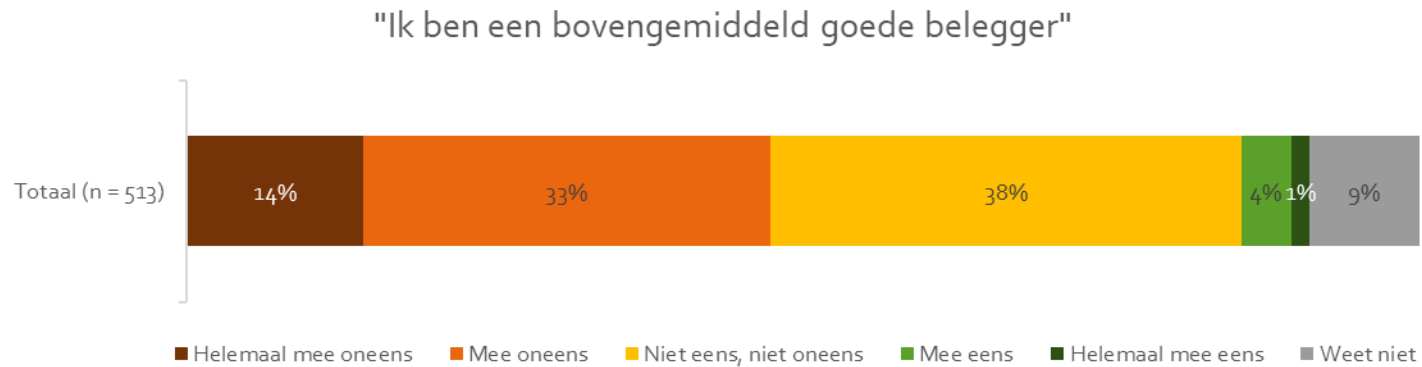
Kenmerken van beleggers

Ongeveer 1 op de 5 beleggers ziet zichzelf als risiconemend

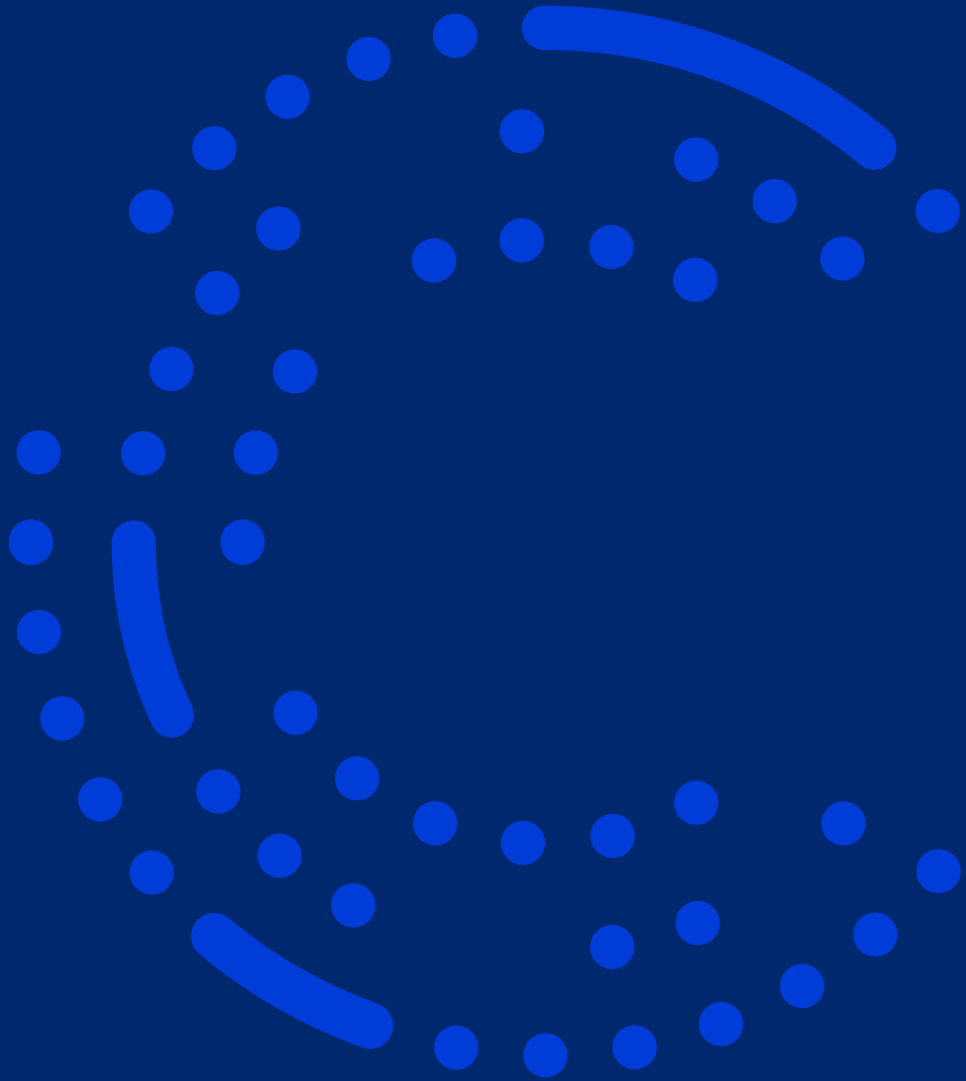

- Ongeveer 1 op de 5 beleggers (21%) ziet zichzelf als risiconemend en 1 op de 5 (21%) ziet zichzelf als voorzichtig. De rest (57%) ziet zichzelf niet als risiconemend, maar ook niet als voorzichtig (neutraal).
- Beleggers met een belegd vermogen lager dan € 5.000 omschrijven zichzelf vaker als voorzichtig (28%) dan beleggers met een belegd vermogen van € 100.000 of meer (10%).
- Beleggers die in het afgelopen jaar 10 of meer transacties gedaan hebben zien zichzelf vaker als risiconemend (44%) dan beleggers die minder dan 10 transacties gedaan hebben (15%).

1 op de 20 beleggers die zelfstandig of met advies beleggen ziet zichzelf als een bovengemiddeld goede belegger

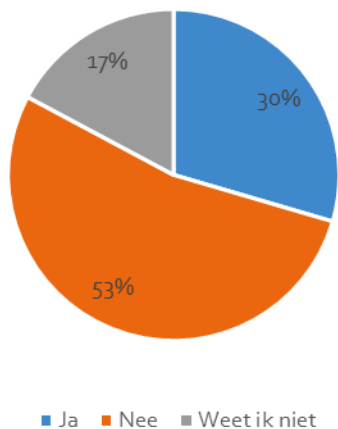
- 1 op de 20 beleggers die zelfstandig of met advies beleggen ziet zichzelf als een bovengemiddeld goede belegger. Een veel grotere groep – bijna de helft (47%) – ziet zichzelf *niet* als bovengemiddeld goede belegger. Beleggers lijken zichzelf over het algemeen dus eerder wat te *onderschatten* dan te *overschatten*.

Duurzaamheid

3 op de 10 beleggers die met financieel advies of via vermogensbeheer beleggen geven aan dat er naar hun duurzaamheidsvoorkeuren is gevraagd

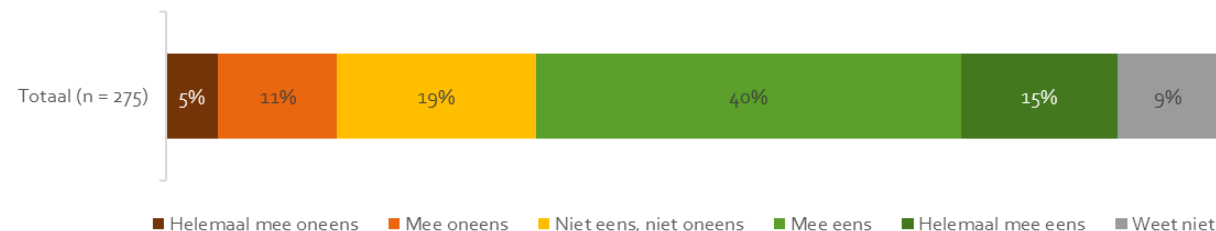
Heeft uw [adviseur/vermogensbeheerder] naar uw duurzaamheidsvoorkeuren gevraagd?

"Ik wil graag dat mijn [adviseur/vermogensbeheerder] rekening houdt met mijn duurzaamheidsvoorkeuren in hun advies en in mijn beheerportefeuille"

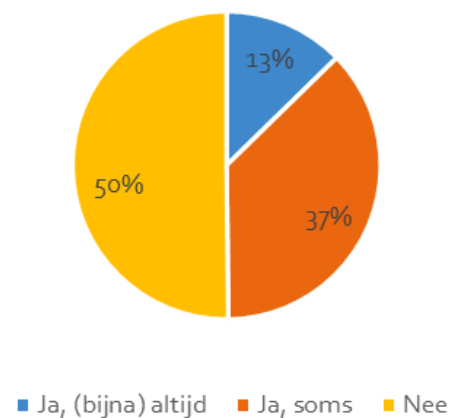
"Ik wil graag dat mijn [adviseur / vermogensbeheerder] me laat weten in welke mate mijn geld belegd is volgens mijn duurzaamheidsvoorkeuren"

- 3 op de 10 beleggers die met financieel advies of via vermogensbeheer beleggen geven aan dat hun adviseur of vermogensbeheerder naar hun duurzaamheidsvoorkeuren heeft gevraagd.
- De helft van de beleggers die met financieel advies of via vermogensbeheer beleggen wil graag dat hun adviseur of vermogensbeheerder rekening houdt met hun duurzaamheidsvoorkeuren. Iets meer dan de helft (55%) zegt graag te willen dat hun adviseur of vermogensbeheerder laat weten in welke mate hun geld belegd is volgens hun duurzaamheidsvoorkeuren.

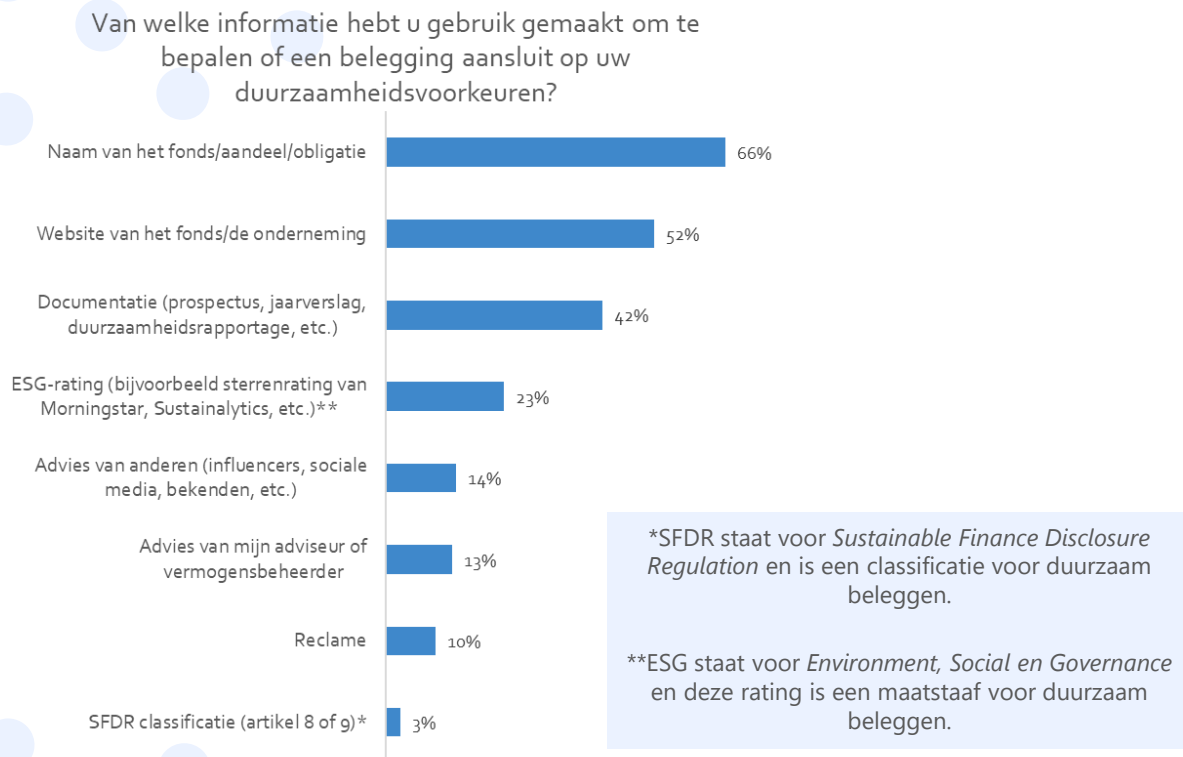
De helft van de beleggers die zelfstandig of met advies beleggen let niet op de duurzaamheid van beleggingen

Let u bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen op de duurzaamheid van beleggingen?

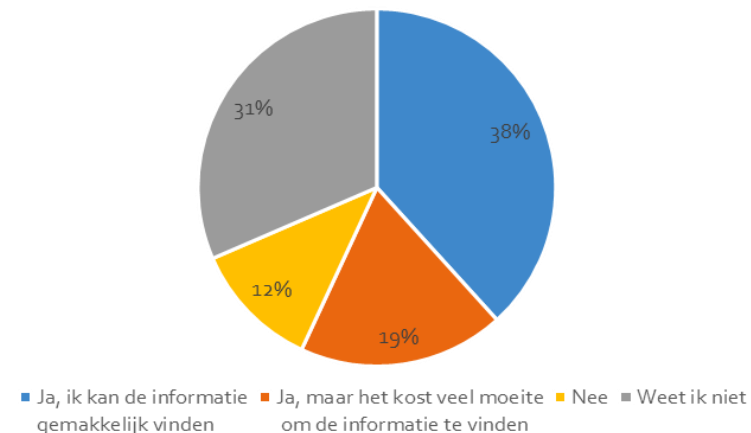

- De helft van de beleggers die zelfstandig of met advies beleggen let bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen niet op de duurzaamheid van beleggingen.
- De andere helft let soms (37%) of (bijna) altijd (13%) op de duurzaamheid van beleggingen.

Twee derde van de beleggers die bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen op de duurzaamheid van beleggingen letten kijkt naar de naam van belegging

Kunt u op het beleggingsplatform zien welke beleggingen duurzaam zijn?

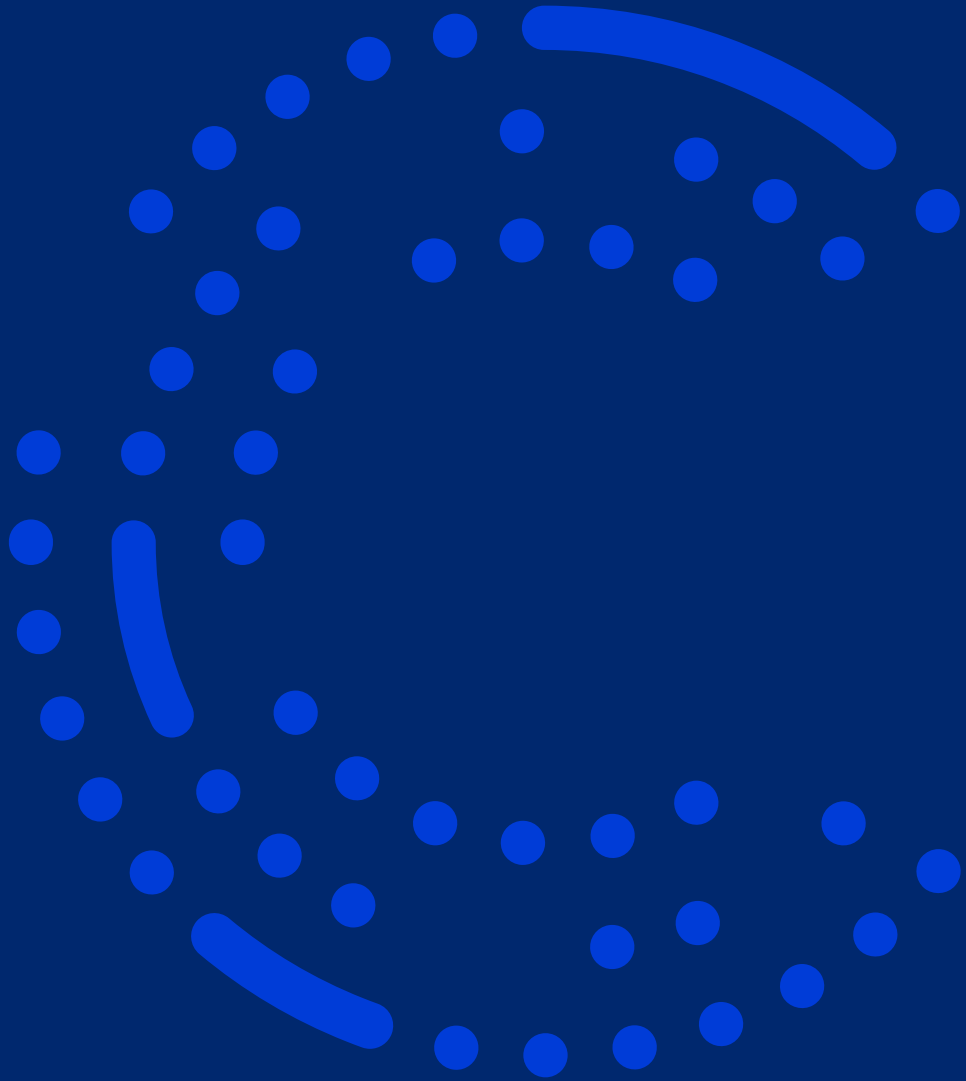

- Om te bepalen of een belegging aansloot op hun duurzaamheidsvoorkeuren keek het merendeel van de beleggers die op de duurzaamheid van hun beleggingen letten naar de naam van de belegging (66%). Ongeveer de helft gebruikte hiervoor informatie van de website van het fonds of de onderneming (52%) en ongeveer 40% gebruikte documentatie (prospectus, jaarverslag, etc.; 42%).
- Ongeveer 4 op de 10 beleggers die op de duurzaamheid van hun beleggingen letten (38%) geven aan dat zij op het beleggingsplatform gemakkelijk kunnen zien welke beleggingen duurzaam zijn. Nog eens 2 op de 10 (19%) zeggen de informatie ook te kunnen vinden, maar met veel moeite.

Vraag (links): Van welke informatie hebt u gebruik gemaakt om te bepalen of een belegging aansluit op uw duurzaamheidsvoorkeuren?

Vraag (rechts): Kunt u op het beleggingsplatform zien welke beleggingen duurzaam zijn?

Basis (figuren links en rechts) = beleggers die bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen op de duurzaamheid van beleggingen letten, n = 270

Onderzoeksmethode en steekproefbeschrijving

Onderzoeksmethode

Screening (september 2023)

- In september 2023 zijn 6030 leden van het online **LISS panel** uitgenodigd voor de screeningvragenlijst.
- Tussen 2 en 31 oktober 2023 beantwoordden **4798 panelleden** (18+) de screeningvraag (**responspercentage = 80%**):

Hebt u en/of iemand anders in uw huishouden op dit moment geld belegd in beleggingsfondsen, aandelen, derivaten, obligaties of andere effecten?

Hierbij tellen niet mee:

- Cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)
- Beleggingen die gekoppeld zijn aan uw hypotheek
- Beleggingen die via uw werkgever gekoppeld zijn aan uw pensioen (bijv. een pensioenfonds). *Let op: Beleggingen met (extra) pensioen als doel op een gewone beleggingsrekening (box 3) of een fiscaal aantrekkelijke beleggingsrekening (box 1) tellen dus wel mee.*

Vragenlijst voor beleggers (oktober 2023)

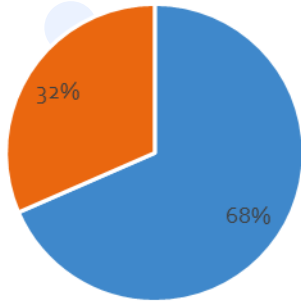
- In oktober 2023 zijn alle (938) panelleden die in oktober aangaven te beleggen ("Ja, ik beleg zelf") uitgenodigd voor een vragenlijst over beleggen. De veldwerkperiode liep van 2 tot 30 oktober 2023.
- Aan het begin van de vragenlijst in oktober werd (ter controle) gevraagd of men *op dat moment* geld belegd had in beleggingsfondsen, aandelen, derivaten, obligaties of andere effecten. 826 panelleden (18+) beantwoordden deze vraag (**responspercentage = 88%**).
- **711 panelleden** vulden de vragenlijst compleet in. Hun antwoorden zijn geanalyseerd.

Weging

- In de oorspronkelijke steekproef (screening september 2023) – en daarmee ook in de substeekproef van beleggers – waren ouderen en hoger opgeleiden iets oververtegenwoordigd. In de analyses is hiervoor gecorrigeerd door middel van **weging**.
- De data zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en opleiding (gekruist, 24 cellen; min. gewicht: 0,42; max. gewicht: 2,76).

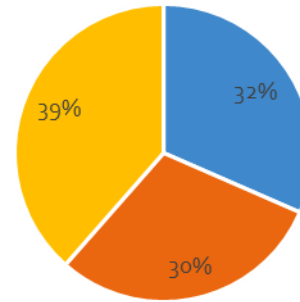
Steekproefbeschrijving beleggers

Geslacht

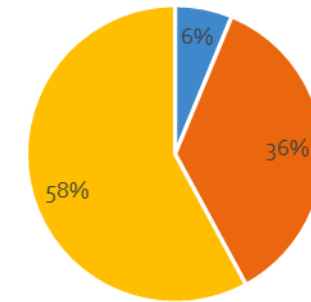
■ Man ■ Vrouw

Leeftijd

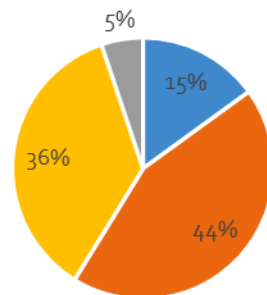
■ 18-34 jaar ■ 35-54 jaar ■ 55 jaar of ouder

Opleidingsniveau (hoogst voltooid)

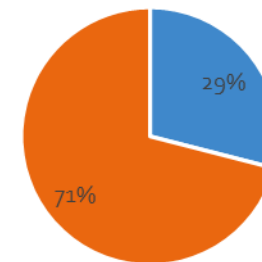
■ Basisonderwijs/vmbo ■ Havo/vwo/mbo ■ Hbo/wo

Persoonlijk netto inkomen per maand

■ €1.500 of minder ■ Tussen €1.500 en €3.000
■ Meer dan €3.000 ■ Weet niet/wil niet zeggen

Meest betrokken bij financiële administratie van het huishouden

■ Nee ■ Ja

Het LISS panel

- Het LISS panel is een **representatief online panel** van ongeveer 4.500 huishoudens en 7.000 individuen (≥ 16 jaar).
- Het panel is gebaseerd op een aselechte steekproef uit het Nederlandse bevolkingsregister (i.s.m. CBS) en is dus een **probability-based panel**. Panelleden kunnen zich niet zelf aanmelden (geen zelfselectie).
- Werving is '**traditioneel**': huishoudens worden tot wel 10 keer telefonisch en/of persoonlijk benaderd voor een interview.
- Huishoudens **zonder internettoegang** ontvangen infrastructuur via Centerdata (internetverbinding/computer).
- Panelleden vullen maandelijks vragenlijsten in (ca. 30 min.)
- Zij ontvangen een **relatief hoge vergoeding** van €15 per uur.

CENTERDATA

research institute